

Trygghetsanalys

Handenterminalen

 | TRYGGARE SVERIGE

Stiftelsen Tryggare Sverige – en oberoende och icke-vinstdrivande NGO

Syftet med verksamheten är att förbättra hjälpen till brottsdrabbade samt att främja utvecklingen inom det brottsförebyggande området. Arbetet är inriktat på att finna nya idéer, nya samverkansformer och nya lösningar.

Stiftelsen Tryggare Sverige
Carl-Gustaf Lindstedts gata 3
112 69 STOCKHOLM
Växel: 08-29 20 00
E-post: info@tryggaresverige.org
www.tryggaresverige.org
Twitter: @TryggareSverige

Rapportförfattare: Matilda Wewel (Stiftelsen Tryggare Sverige)
Projektgruppen: Matilda Wewel, Alazar Ejigu, Elias Sundbom (Stiftelsen Tryggare Sverige)
Beställare: Frida Ihlis, Martin Håkansson (Revelop)
Kontaktperson Haninge kommun: Astrid Fernström

© Stiftelsen Tryggare Sverige
Stockholm 2023

Sammanfattning

Trygghetsanalysen syftar till att kartlägga problembilden runt fastighetsägaren Revelops fastighet (Handenterminalen) med ett särskilt fokus på den fysiska miljöns betydelse för uppkomsten av brott och otrygghet. Analysen omfattar fyra moment; genomgång av relevant statistik, genomförande av nyckelpersonsintervjuer, genomförande av en trygghetsbesiktning samt genomförande av en workshop med nyckelpersoner.

Utifrån de problem som har identifierats i trygghetsanalysen har ett antal fokusområden tagits fram med förslag på konkreta åtgärder för att minska brottsligheten och öka tryggheten i det aktuella området.

Genomgång av statistik

De polisanmälda brotten är spridda i området men är främst koncentrerade till den västra sidan av fastigheten där pendeltågsstationen är placerad, samt Handens stationsväg. Kriminalstatistiken visar att skadegörelse är det vanligaste brottet som har polisanmälts på platsen under det aktuella tidsspannet. 45 % av respondenterna i en enkätundersökning är oroliga för att utsättas för brott vid platsen Haninge entré. Haninge entré är i sammanhanget en geografisk yta som är placerad på den östra sidan av Handenterminalen och sträcker sig längs utrymmet intill Handenterminalens östra fasad, pendelgången nedanför rulltrappan (norra stationsbyggnaden) samt längs gågatan upp till Poseidons torg (se bilaga 10).

Genomförande av nyckelpersonsintervjuer

Intervjupersonerna beskriver utmaningar i form av förvaltningsbrister, svårt att överblicka platsen, ungdomshäng, personrån, bristande belysning, problem med trafiken, narkotikapåverkade och alkoholpåverkade personer som uppehåller sig på platsen samt narkotikarelaterade problem. Narkotikaproblematiken i området beskrivs vara både i form av bruk och försäljning, och att detta förekommer öppet i området. Intervjupersonerna beskriver att det bedrivs samverkan i nuläget mellan flera olika aktörer och i olika forum. Insatser i form av platsaktivering bedrivs. Dessutom arbetar fältassistenter i området och ser till att vara närvarande vid otrygga tider.

Genomförande av trygghetsbesiktning

Trygghetsbesiktningen täcker in åtta aspekter i den fysiska miljön som påverkar förutsättningarna för att en plats ska upplevas som trygg. Det övergripande resultatet för Handenterminalen är 10,9 vilket indikerar att det finns problem som bör hanteras. Området har tre aspekter på röd nivå (bristande förvaltning, bristande gestaltning samt bristande social kontroll), fem aspekter på gul nivå (information, skalskydd, tydlighet, belysning och mix av funktioner) samt noll aspekter på grön nivå.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
<i>Genomgång av statistik</i>	<i>3</i>
<i>Genomförande av nyckelpersonsintervjuer</i>	<i>3</i>
<i>Genomförande av trygghetsbesiktning.....</i>	<i>3</i>
Inledning.....	6
<i>Syfte</i>	<i>7</i>
<i>Metod.....</i>	<i>7</i>
<i>Avgränsning</i>	<i>7</i>
<i>Operationalisering av begreppet trygghet.....</i>	<i>8</i>
<i>Teoretiska utgångspunkter.....</i>	<i>9</i>
<i>Rutinaktivitetsteorin</i>	<i>9</i>
<i>Broken Windows</i>	<i>9</i>
<i>Hot Spots</i>	<i>10</i>
<i>Placemaking.....</i>	<i>10</i>
<i>Prospect, refuge and escape.....</i>	<i>11</i>
Genomgång av statistik	12
<i>Syfte</i>	<i>12</i>
<i>Material och metod.....</i>	<i>12</i>
<i>Resultat.....</i>	<i>13</i>
<i>Statistik över anmälda brott.....</i>	<i>13</i>
<i>Trygghetsundersökning- riktad till boende i centrala Haninge.....</i>	<i>13</i>
Genomförande av nyckelpersonsintervjuer	15
<i>Syfte</i>	<i>15</i>
<i>Metod.....</i>	<i>15</i>
<i>Resultat.....</i>	<i>15</i>
<i>Situation och utmaningar</i>	<i>15</i>
<i>Samverkan.....</i>	<i>17</i>
<i>Insatser</i>	<i>17</i>
Genomförande av trygghetsbesiktning	19
<i>Syfte</i>	<i>19</i>
<i>Metod.....</i>	<i>19</i>
<i>Gestaltning</i>	<i>20</i>
<i>Mix av funktioner.....</i>	<i>20</i>
<i>Tydlighet.....</i>	<i>20</i>
<i>Social kontroll.....</i>	<i>20</i>
<i>Belysning.....</i>	<i>20</i>
<i>Skalskydd.....</i>	<i>21</i>
<i>Förvaltning.....</i>	<i>21</i>
<i>Information.....</i>	<i>21</i>
<i>Mix av människor.....</i>	<i>21</i>
<i>Resultat.....</i>	<i>22</i>
<i>Gestaltning</i>	<i>22</i>

Mix av funktioner	27
Tydlighet	29
Social kontroll.....	34
Belysning.....	38
Skalskydd.....	40
Förvaltning.....	42
Information.....	47
Workshop	50
<i>Syfte</i>	50
<i>Metod</i>	50
<i>Resultat</i>	50
Workshoppedeltagarnas lägesbild	50
Fokusområden	51
Sammanfattning och slutsatser	55
Bilaga 1	57
Polisanmälda brott: Misshandel (utomhus)	57
Bilaga 2	59
<i>Polisanmälda brott: Fordonsrelaterade brott</i>	59
Bilaga 3	61
<i>Polisanmälda brott: Skadegörelse (ej fordon)</i>	61
Bilaga 4	63
<i>Polisanmälda brott: Stöldbrott mot person</i>	63
Bilaga 5	65
<i>Polisanmälda brott: Rån</i>	65
Bilaga 6	67
<i>Polisanmälda brott: Olaga hot</i>	67
Bilaga 7	69
<i>Polisanmälda brott: Ofredande</i>	69
Bilaga 8	71
<i>Polisanmälda brott: Våldtäkt utomhus</i>	71
Bilaga 9	71
<i>Polisanmälda brott: Inbrott</i>	71
Bilaga 10	72
<i>Geografisk plats för Haninge Entré</i>	72

Inledning

De senaste decenniernas utveckling med en ökad organiserad brottslighet, social oro och utmaningar inom polisen har medfört att brottsligheten och otryggheten har blivit ett allt större samhällsproblem. Även den senaste nationella trygghetsundersökningen (NTU) från Brottsförebyggande rådet visar på en ökning av andelen otrygga i Sverige¹.

En konsekvens av den grövre och mer organiserade brottsligheten och den påtagliga otryggheten i utsatta områden är att hela stadsdelar, bostadsområden och kvarter med hög problemnivå riskerar att få dåligt rykte, vilket i sin tur kan leda till att människor känner sig än mer otrygga. Andra konsekvenser kan vara en stor omflyttning av boende och näringsidkare, minskade fastighetsvärden och minskad omsättning för lokala näringsidkare. Detta kan i sin tur leda till en negativ spiral med en ökad brottslighet och otrygghet som riskerar att försämra den redan allvarliga situationen ytterligare.

Ett första steg för att motverka en sådan negativ spiral är att på ett strukturerat sätt kartlägga den aktuella situationen och utmaningarna, för att sedan identifiera vilka åtgärder som bör prioriteras i det brottsförebyggande och trygghetskapande arbetet.

En viktig fråga i detta sammanhang handlar om den fysiska miljön i såväl centrum som i bostadsområden och på offentliga platser, och hur dess utformning i sig påverkar uppkomsten av brott och otrygghet. Exempel på aspekter i den fysiska miljön som kan bidra till att minska brottsligheten och öka tryggheten är ett väl integrerat skalskydd, öppna och tydliga ytor med god översikt och fria siktlinjer som skapar förutsättningar för människor i området att både bli sedd och att se andra som vistas där.

Andra aspekter handlar om en väl anpassad belysning och en god förvaltning, med ett tydligt ansvarstagande kopplat till platsen. En annan aspekt handlar om att skapa en bra mix av funktioner och aktiviteter för att på så sätt skapa förutsättningar för en mix av människor i det offentliga rummet, som i sin tur är en förutsättning för en bra informell social kontroll. Ytterligare aspekter är kopplade till tillgång på information om pågående brottsförebyggande och trygghetskapande arbete i området, om var den som är orolig eller varit utsatt för brott kan vända sig för att få hjälp och stöd samt information om vad som händer i området, såväl kopplat till evenemang och händelser som till planerade arbeten.

Slutligen bör även aspekter om tydlighet, orienterbarhet och om den mer övergripande gestaltningen i form av exempelvis färg och materialval, densitet och identitet beaktas.

¹ Brå (2020). Nationella trygghetsundersökning (NTU). Brottsförebyggande rådet, Stockholm.

Syfte

Det övergripande syftet med uppdraget är att kartlägga situationen och utmaningarna runt fastigheten Handenterminalen, samt identifiera vilka åtgärder som kan minska brottsligheten och öka tryggheten. Viktiga frågeställningar i sammanhanget är i vilken utsträckning utformningen av den fysiska miljön bidrar till uppkomsten av brott och otrygghet samt vilka övriga hinder och möjligheter som finns för att minska brottsligheten och öka tryggheten i det aktuella området.

Metod

Den aktuella trygghetsanalysen innefattar följande moment; 1) genomgång av relevant statistik, 2) genomförande av nyckelpersonsintervjuer, 3) genomförande av en trygghetsbesiktning av det aktuella området, samt 4) Workshop med nyckelpersoner i området för att identifiera åtgärder. Resultatet från ovanstående moment sammanställs och redovisas. Arbetet genomfördes under 2022.

Avgränsning

Uppdraget är avgränsat till situation och utmaningar kopplat till brott och otrygghet runt fastigheten Handenterminalen. Fokus för trygghetsanalysen har varit den aktuella fastigheten men analysen har även tagit hänsyn till det precisa närområdet. Området avgränsas av tågspåret i väst, skogspartiet i nord, kontorsbebyggelsen Najaden i syd samt bussterminalen i öst.

Bild 1 Analysområdets geografiska avgränsning

Fokus för Trygghetsanalysen ligger på säkerhet och trygghet kopplat till brott och ordningsstörningar. Med säkerhet avses den *faktiska risken att utsättas för brott och ordningsstörningar*, medan trygghet handlar om *individens upplevelse av sin egen säkerhet*².

Vad är trygghet?

Operationalisering av begreppet trygghet

Uppdraget utgår från den operationalisering av trygghet som Stiftelsen Tryggare Sverige (2018) tagit fram. Det innebär att människors trygghet på en generell nivå påverkas av fyra olika faktorer. Det handlar om individens känsla av kontroll, tilliten till samhället och andra människor, anhörigas och andras säkerhet samt individens tro på sin egen förmåga att förhindra brott och hantera eventuella konsekvenser av att utsättas. Nedan ges en beskrivning av varje faktor.

Individens känsla av kontroll. Detta område handlar om formell och informell social kontroll (människor, "känna sig sedd"), lämplig utformning av den fysiska miljön (exempelvis belysning, rumslig tydlighet och förutsägbarhet) och bra information (realtidsinformation exempelvis i kollektivtrafiken, information om trygghetsinsatser, information till brottsdrabbade).

Tillit till samhället och andra människor. Med detta avses bland annat god förvaltning och skötsel (åtgärda skadegörelse, parkskötsel, "rent och snyggt" etc.) och bra stöd till de individer som drabbas av brott.

Anhörigas och andras säkerhet. Med detta menas att det inte bara är individens egna livsförhållanden som påverkar tryggheten men även hur andra uppfattar situationen som riskabel, löper risk för att utsättas för brott eller har utsatts för ett brott. Det handlar även om mediernas rapportering av brottsändelser, vilket kan påverka individens uppfattning. Altruistisk oro och andras säkerhet och trygghet är betydelsefulla aspekter som spelar en roll för ens egen trygghet och hur individen upplever en plats och situation.

Individens tro på sin egen och andras förmåga att förhindra brott och hantera eventuella konsekvenser av att utsättas. Här handlar det om exempelvis uppväxtförhållanden, enskilda personers fysiska eller psykiska funktionshinder och socioekonomiska förhållanden.

Det går inte att isolera någon enskild variabel som viktigare än de andra, utan de är i högsta grad beroende av varandra och olika viktiga för olika individer. Genom att mäta de faktorer som påverkar individens trygghet kan en mer korrekt bild av hur tryggheten ser ut utkristalliseras.

² Stiftelsen Tryggare Sverige (2018). Trygghet i samhället. Jure Förlag AB: Stockholm.

Teoretiska utgångspunkter

Rutinaktivitetsteorin³

Rutinaktivitetsteorin försöker förklara uppkomsten av brott genom att konstatera att det krävs tre faktorer som måste sammanfalla i tid och rum för att ett brott ska kunna begås, nämligen 1) En motiverad gärningsperson, 2) Ett lämpligt objekt (som exempelvis en dator att stjäla, en byggnad att tända eld på eller en person att råna) samt 3) En avsaknad av kapabla väktare (som exempelvis kameror, larm, lärare etc.).

Ur ett brottsförebyggande perspektiv innebär detta att det finns tre arenor att arbeta på för att minska brottsligheten, nämligen att; få färre motiverade förövare, minska de lämpliga objekten eller stärka de kapabla väktarna.

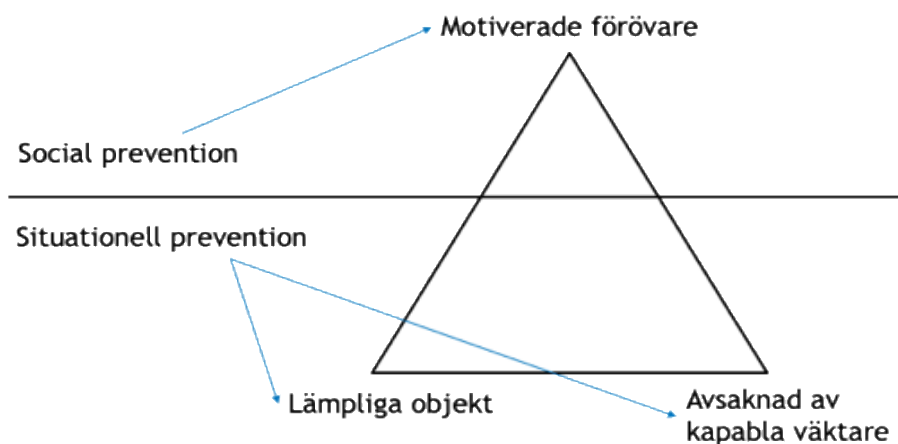

Bild 2 Rutinaktivitetsteorin

Broken Windows⁴

Enligt teorin om Broken Windows är otrygghet i samhället ofta kopplat till kriminalitet. Det klassiska exemplet är att om ett trasigt fönster inte snabbt åtgärdas sänder detta signaler till omgivningen att ingen bryr sig om området.

I ett område där invånarna upplever att ingen bryr sig minskar den sociala kontrollen och otryggheten ökar. Detta gäller alla områden, oavsett socioekonomisk status. Konsekvensen av detta blir i sin tur att invånarna undviker varandra och drar sig för att vistas i det offentliga rummet. När den sociala kontrollen minskar kommer fler fönster att krossas i området. Något som i förlängningen riskerar att leda till ett område som präglas av skadegörelse och signalen om ett samhälle som inte bryr sig.

³ Felson, M. (1994). *Crime and Everyday Life: Insights and Implications for Society*. Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press.

⁴ <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1982/03/broken-windows/304465/>.

Hot Spots⁵

Angreppssättet hot spots handlar om att brottsligheten i samhället inte sker slumpmässigt, utan tvärtom är fokuserad i tid och rum, där vissa brott sker på samma platser och tider.

Dessutom visar forskning att brottsligheten inte bara är fokuserad till specifika platser utan även till specifika objekt och i vissa fall enskilda individer som tenderar att drabbas av brott upprepade gånger.

Genom att kartlägga och identifiera vilka olika Hot Spots som finns kan det brottsförebyggande arbetet effektiviseras genom att allokera resurser till dessa platser, objekt eller individer under de tider då risken för att brott ska ske är som störst.

Områden som ligger runtomkring kollektivtrafiken är generellt vanliga hot-spots för brott, vilket kan generera extra utmaningar i dessa områden.⁶

Placemaking⁷

Placemaking är ett koncept som bland annat handlar om att planera platser utifrån människors behov snarare än att planera utifrån ett fokus på exempelvis bilar, trafik eller kommersiella intressen, så som stora köpcentrum eller liknande.

Syftet är att få människor att vilja vara på och använda platser. Samhällen, liksom skolmiljön, utgörs av människor och en bra planering och programmering i enlighet med Placemaking kan öka inkluderingen på en plats. Människorna på platsen skapar i sin tur en social kontroll, vilket både minskar risken för att brott och ordningsstörningar ska uppstå samt ökar tryggheten på platsen.

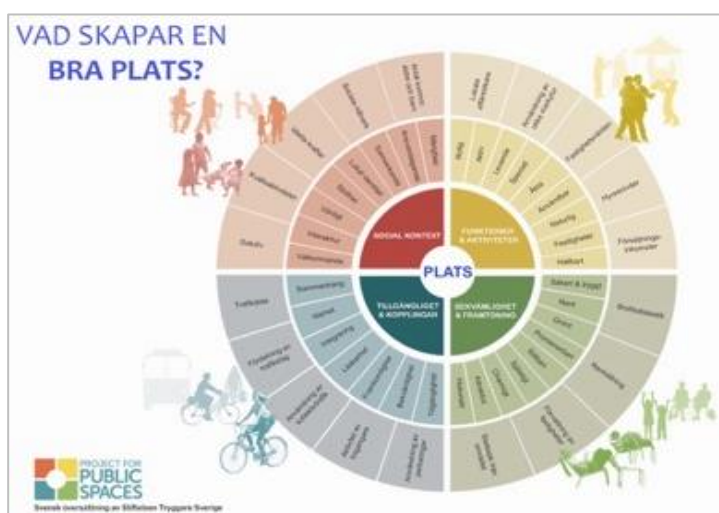

Bild 3 PPS modell för Placemaking

⁵ Eck, J.E., Chainey, S., Cameron, J.G., Leitner, M. & Wilson, R.E. (2005). *Mapping crime: understanding hot spots*. Research report. National Institute of Justice, US.

⁶ Stiftelsen Tryggare Sverige (2021). *Trygghet i kollektivtrafiken*. Jure Förlag AB: Stockholm.

⁷ Future Place Leadership, Link Arkitektur & Stiftelsen Tryggare Sverige. (2020). *Placemaking in the Nordics*.

Prospect, refuge and escape⁸

Prospect, refuge and escape är tre aspekter i den fysiska miljön som Fisher och Nasar påvisar är faktorer som påverkar rädslan för brott. *Prospect* handlar om vilka förutsättningar det finns för individen att överblicka en plats. *Refuge* inbegriper de gömställen i en plats där individen kan uppfatta det som att en potentiell gärningsperson befinner sig. Samtidigt handlar faktorn om att det ska vara möjligt för individen att söka skydd eller dra sig undan. *Escape* handlar om de potentiella flyktvägar som en plats innehar, alltså att individen har ett sätt att ta sig bort från en hotfull situation.

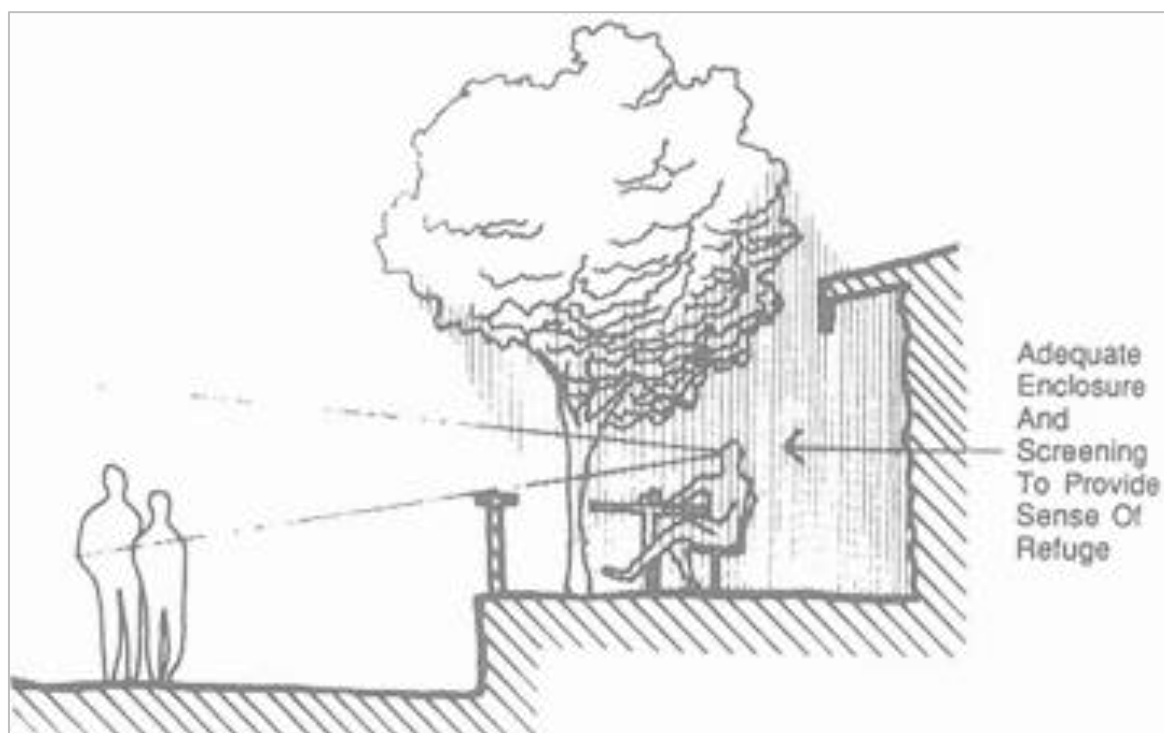

Bild 4 Illustration av aspekten Refuge

⁸ Fisher, B. S. & Nasar, J. L. (1992). Fear of Crime in Relation to Three Exterior Site Features: Prospect, Refuge, and Escape. *Environment and Behavior* 1992; 24; 35.

Genomgång av statistik

Syfte

Syftet med statistikgenomgången av polisanmälda brott är att få en bättre förståelse för hur den polisanmälda brottsligheten ser ut i området. Syftet med granskningen av enkätundersökningen som utförts av den ideella föreningen Centrum för AMP⁹ är att få en inblick av de boendes upplevelse av Handenterminalen.

Material och metod

Material för genomgången av polisanmälda brott samlades in via kontakt med Polisregion Stockholm och består av statistik över polisanmälda brott. Analysen av statistik fokuserar på utvalda brottskategorier som anmäls inom det geografiskt avgränsade området (se bilaga 1–9) under en knapp sexårsperiod (1 januari 2017–20 december 2022).

I förfrågningsunderlaget som skickades in till polisen ingick så kallade livskvalitetsbrott, vilket innefattar följande brottskategorier: misshandel (utomhus), fordonsrelaterade brott, skadegörelse (ej fordon), inbrott, stöldbrott mot person, rån, olaga hot, ofredande och våldtäkt utomhus.

Kriminalstatistiken visar enbart de brott som anmäls till polisen. Observera att antalet anmälda brott inte är detsamma som antalet begångna brott. Få anmälda brott kan exempelvis också vara en indikation på låg anmälningsbenägenhet.

Centrum för AMP som driver platsorganisationen Haninge Entré¹⁰ har genomfört en trygghetsundersökning i form av en enkätstudie riktad till boende i centrala Haninge. Enkäten besvarades digitalt under sommaren 2022 och pågick mellan 20 maj 2022 till 4 juli 2022. Det inkom totalt 71 svar varav respondenterna bestod av 35 kvinnor och 36 män. En respondent var 15–24 år, 24 respondenter var 35–44 år, 25 respondenter var 45–64 år och 21 respondenter var 65+ år. Respondenterna fick instruktioner att svara utifrån den geografiska platsen Haninge Entré¹¹ (se bilaga 10), vilket är ytan där platsorganisationen Haninge Entré bedriver sin platsaktivering. Fem av sju frågeställningar som bedömdes relevanta för rapporten från enkätundersökningen redovisas nedan under rubriken *Resultat*.

⁹ Centrum för AMP är en ideell förening som utvecklar offentliga rum med syftet att skapa trevliga och trygga platser. (se: <https://centrumforamp.se/om-oss/>)

¹⁰ "Haninge entré är en ideell organisation som arbetar med platsutveckling i området vid Handenterminalen i Handen. Haninge entrés uppdrag är att levandegöra platsen och göra den trevligare att vara på. Det gör vi genom kultur, aktiviteter, konstprojekt och möbleringar." (se: <https://haningeentre.se/om-haninge-entre/>)

¹¹ Den geografiska platsen Haninge Entré är placerat på den östra sidan av fastigheten och sträcker sig längs Handenterminalens östra fasad, pendelgången nedanför rulltrappan (norra stationsbyggnaden) samt längs gångvägen mot Poseidons torg.

Resultat

Statistik över anmälda brott

	2017	2018	2019	2020	2021	2022 1/1-20/12	Totalt
Misshandel (utomhus)	6	1	7	3	6	5	28
Fordonsrelaterade brott	21	29	13	19	15	3	100
Skadegörelse (ej fordon)	182	271	304	378	219	153	1507
Inbrott	0	0	0	0	0	0	0
Stöldbrott mot person	5	4	8	1	4	2	24
Rån	3	2	10	3	2	1	21
Olaga hot	5	3	7	5	3	1	24
Ofredande	6	3	2	2	3	5	21
Våldtäkt (utomhus)	0	0	0	1	0	0	1
Totalt	228	313	351	412	252	170	1726

Kriminalstatistiken visar att skadegörelse är det vanligaste anmälda brottet under den aktuella tidsperioden. Av totalt 1 726 brott är 1 507 skadegörelsebrott. Därefter är fordonsrelaterade brott¹² det vanligaste brottet i statistiken då 100 sådana brott har anmälts. Därutöver har det även anmälts 28 misshandelsbrott, 24 stöldbrott mot person, 24 olaga hot, 21 rån och 21 ofredande.

År 2020 är det år där flest brott har anmälts av de sex undersökta åren. Totalt anmälades 412 brott år 2020 varav 378 brott är skadegörelsebrott. Det är skadegörelsebrotten (ej fordon) som utmärker sig särskilt under 2020. År 2019 utmärker sig brottskategorin rån, då 10 rån anmälts.

Trygghetsundersökning- riktad till boende i centrala Haninge

45 % av respondenterna uppger att de är "i ganska stor utsträckning" eller "i mycket stor utsträckning" oroliga att utsättas för brott vid Haninge Entré.

59,2 % av respondenterna uppger att de upplever att det förekommer skadegörelse eller klotter i Haninge Entré "i ganska stor utsträckning" eller "i mycket stor utsträckning".

11,2 % av respondenterna uppger att de upplever Haninge Entré som en trygg plats under dagtid "i ganska liten utsträckning", "i liten utsträckning" eller "i mycket liten utsträckning".

53,5 % av respondenterna uppger att de upplever Haninge entré som en trygg plats under kvällstid "i ganska liten utsträckning", "i liten utsträckning" eller "i mycket liten utsträckning".

33,8 % av respondenterna uppger att de undviker att besöka Haninge Entré på grund av upplevda brister i säkerhet/trygghet "i mycket stor utsträckning" eller "i ganska stor utsträckning".

¹² Fordonsrelaterade brott omfattar bland annat tillgrepp av motordrivet forskaffningsmedel, skadegörelse av motordrivet forskaffningsmedel, stöld ur motordrivet forskaffningsmedel, tillgrepp av cykel, tillgrepp av elcykel

Slutsatser

De polisanmälda brotten ökar successivt mellan år 2017 och år 2020. Därefter går mängden anmälda brott ner år 2021. Eftersom en stor majoritet av de anmälda brotten är skadegörelsebrott påverkas mängden anmälda brott per år kraftigt när skadegörelsebrotten förändras i antal.

Den västra sidan av fastigheten med Station Handen och Handens stationsväg är generellt mer brottsutsatt än den östra sidan av fastigheten (se bilaga 1–9). Skadegörelsebrotten (ej fordon) är utspridda i området men är främst kopplade till Station Handen (se bilaga 3). Flera av brotten är anmälda på Handens stationsväg exempelvis när det kommer till misshandelsbrotten (se bilaga 1) och fordonsrelaterade brott (se bilaga 2).

Enkätundersökningen som riktats till boende visar att respondenterna upplever att Haninge Entré är mer otryggt kvällstid än dagtid. Undersökningen visar även att en stor del av respondenterna undviker att besöka Haninge Entré på grund av brister i säkerhet/trygghet. Eftersom varken säkerhet eller trygghet har definierats i enkätundersökningen är det dock otydligt hur respondenterna har menat när de har svarat på frågeställningarna som innehåller begreppen säkerhet och trygghet och hur de tolkar begreppen, vilket försämrar validiteten. Frågeställningen som efterfrågar om respondenterna är oroliga för att utsättas för brott är däremot mer konkret och det blir tydligt att det är en stor del av respondenterna som är oroliga för utsättas för brott vid Haninge Entré. Det handlar om 45 % som har svarat att de är i ”ganska stor utsträckning” eller ”i mycket stor utsträckning” oroliga för att utsättas för brott vid Haninge Entré. Ytterligare visar undersökningen att en stor del av respondenterna upplever att det förekommer skadegörelse eller klotter på platsen. Resultatet i enkätundersökningen är inte helt representativt för populationen då det endast är en svarande som är mellan 15–24 år.

Genomförande av nyckelpersonsintervjuer

Syfte

Syftet med nyckelpersonsintervjuerna är att få en kompletterande bild av situationen, utmaningarna och de olika åtgärderna som har genomförts runt fastigheten Handenterminalen.

Intervjuerna har haft fokus på tre övergripande teman: 1) Situation och utmaningar - vilka problem och utmaningar finns i området samt vilka platser upplevs som problematiska? 2) Samverkan - vilken samverkan bedrivs med fokus på området, och vilken typ av samverkan önskas? 3) Insatser – vilka insatser har genomförts i området för att råda bot på problemen, och vilka insatser efterfrågas?

Metod

Fem enskilda intervjuer har genomförts med representanter från Haninge kommun, Lokalpolisområde Haninge-Nynäshamn och Centrum för AMP. Intervjuerna genomfördes digitalt och varje intervju var cirka 30–60 minuter. Intervjuerna genomfördes under juni 2022 av Stiftelsen Tryggare Sverige. Intervjumaterialet har även kompletterats och förtydligats utifrån en workshop som hölls 24 november 2022.

Resultat

Situation och utmaningar

Intervjudeltagarna beskriver Handenterminalen som en plats med mycket människor i omlopp och som en knutpunkt för pendeltågstrafik och busstrafik. Det finns även flera skolor i området vilket genererar att barn, ungdomar och unga vuxna rör sig på platsen. Det uppstår därmed en del ungdomshäng under eftermiddagar när skolan har slutat för dagen, och mellan kl. 14-17 upplevs det vara stökigt på platsen.

Vidare beskrivs Handenterminalen som en plats där alkoholpåverkade samt narkotikapåverkade personer vistas. De relativt närliggande parkeringshusen nämns som

specifika ytor där alkohol- och narkotikapåverkade personer uppehåller sig. Parkeringshusen är även platser som ofta nämns som otrygga när olika trygghetsvandringar med unga genomförs. I parkeringshusen är det främst hemlösa och missbrukare som uppehåller sig om kvällar och nätter enligt intervjudeltagarna. En annan plats som utmärker sig när det kommer till otrygghet är en trappa som leder upp till pendeltågsstationens norra ingång från Handens stationsväg. Intervjudeltagarna menar att trappan är känd som "kisstrappan". Trappan beskrivs som en dold plats med låg insyn som är ofräsch med mycket nedskräpning och den ska ha fått sitt inofficiella namn på grund av den odör som finns där. Trappan har utpekats som otrygg när det har genomförts medborgardialoger i området.

Ett annat problem som lyfts av intervjudeltagarna är att det finns verksamheter i den aktuella fastigheten som inte bedriver den verksamhet som har uppgetts, vilket beskrivs som problematiskt för säkerheten och tryggheten.

Vidare beskriver intervjudeltagarna att det tidigare placerats sittplatser intill pendeltågsstationens entré. Sittplatserna användes främst av missbrukare och personer som nyttjade pendeltågsstationen som en plats att utse personer att råna. Sittplatserna fick som en konsekvens av detta tas bort. Vid Handenterminalen har det begåtts en del rån men rånerna ska ha blivit färre i antal under coronapandemin. En av intervjudeltagarna menar att rånerna tycks ha spridit ut sig mer på sistone och att de inte är lika centrerade till Handenterminalen som tidigare. Under intervjuerna lyfts det även att det troligen finns ett stort mörkertal gällande de brott som begås mellan ungdomar och mellan alkoholpåverkade, vilket är två grupper som brukar befinna sig på platsen.

Intervjudeltagarna beskriver även att förvaltningen är bristande. Platsen utsätts för mycket nedskräpning och en del skadegörelse. En specifik plats som sticker ut när det kommer till nedskräpning är skogsdungen intill den norra sidan av fastigheten. Vidare beskrivs Handenterminalen som en otrygg och mörk plats på kvällarna med bristande belysning. En plats som specifikt lyfts som mörk är trappan syd om fastigheten. Platsen i sin helhet beskrivs även vara svår att överblicka. Vidare förekommer det bruk av narkotika samt bedrivs handel med narkotika på platsen. I hela området röks det även en hel del cigaretter och enligt intervjudeltagarna finns det inte några specifika platser för rökning, vilket innebär att cigaretterna slängs på marken.

Slutligen beskrivs biltrafiken i området som problematisk. Personer åker in på gångvägen på östra sidan av fastigheten med motorcyklar, mopeder och med bil. Vissa åker in för att handla på en mataffär som är placerad där. Vidare har mataffären ingen varuingång som ligger intill Handens stationsväg, vilket gör att alla varor körs på framsidan och det blir ytterligare trafik.

Samverkan

Intervjudeltagarna menar att det finns en god samverkan mellan flera aktörer som Lokalpolisområde Haninge-Nynäshamn, Haninge kommun, Räddningstjänsten, väktare och fältassistenter som möts och har en lägesuppdatering på fredagar inför den kommande helgen. Samverkansforumet kallas för Fredagsutsättning. Samverkansforumet berör hela Haninge kommun och inte specifikt Handenterminalen. Det föreslås under intervjuerna att även Revelop, fastighetsägare av fastigheten Handenterminalen, bör skicka in lägesuppdateringar till samverkansforumet.

Centrum för AMP bedriver Haninge Entré, en lokal platsorganisation, på den östra sidan av Handenterminalen (se bilaga 10 för platsbeskrivning). Inom ramen för arbetet finns ett kunskapsråd där fastighetsägare och Haninge kommun medverkar samt en invånarpanel där boende och näringsidkare från några av verksamheterna i Handenterminalen deltar. Den övergripande målsättningen är att skapa ökad trivsel och trygghet genom att bedriva platsaktivering och ta hand om platsen. Platsorganisationen Haninge Entré påbörjade arbetet i början av år 2022 och Centrum för AMP ska arbeta med platsen tillsammans med samverkansparterna i två år enligt avtal.

Det framkommer ett önskemål under intervjuerna om en mer omfattande och strukturerad samverkansgrupp för Handenterminalen i form av BID (Business Improvement District). I samverkansforumet kan aktörer och näringsidkare som befinner sig på platsen delta för att dela lägesbilder och samverka för att göra platsen tryggare.¹³

Ytterligare finns forumet UNGSAM där kommunala skolor, fristående skolor, polisen, socialsekreterare och olika förvaltningar från Haninge kommun medverkar. Intervjudeltagarna upplever att de aktörer som är med är relevanta och att arbetet kan försvåras om fler aktörer involveras i just det forumet.

En av intervjudeltagarna ser det som positivt om aktörerna runt Handenterminalen skapade en gemensam klotterpolicy och att klotter alltid ska tas bort inom ett visst antal timmar. Platsorganisationen Haninge Entré har en nolltolerans mot klotter och det är förtydligt i det avtal som finns mellan platsorganisationen Haninge Entré, fastighetsägarna och Haninge kommun.

Insatser

Centrum för AMP har som tidigare nämnts, startat upp ett arbete med platsaktivering intill Handenterminalen, vilket kallas för Haninge entré. Platsorganisationen Haninge entré arbetar för att göra platsen trevligare med sittplatser, konst, blommor och events. Aktiviteterna ska bidra till att olika målgrupper besöker platsen samt göra den trevligare och trivsammare.

¹³ Trygghetskommissionen har beviljat Haninge kommun att starta upp en BID förening i Handen (2023)

Verksamheten har exempelvis anordnat ett sommartorg. En av intervjudeltagarna berättar att det har arrangerats trevliga events som har gett platsen mer trivsel. Under en av intervjuerna nämns det att platsaktiveringen inte borde bedrivas precis utanför pendeltågsstationen utan snarare vid den mer naturliga mötesplatsen, Poseidons torg.

En annan insats som nämns är att trygghetsskapande aktörer brukar öka sin närvaro under tider som är stökigare exempelvis mellan kl. 14-17 när skolorna i området har slutat för dagen. Intervjudeltagarna beskriver även att trygghetsvandringar har genomförts med ungdomar. Vidare går väktare ronder i parkeringshuset som beskrivits som stökigt. Om det har varit extra problematiskt har även polisen extra tillsyn av platsen. Slutligen finns det en viss kamerabevakning i området. Från intervjudeltagarna önskas det insatser som bättre belysning på platsen samt att skrymslen och vrår bör beaktas för att undvika narkotikagömmor när platsen byggs om.

Slutsatser

Handterminalen är en plats med flera utmaningar varav många kan kopplas till en bristande social kontroll och förvaltning av platsen. Det uppstår ungdomshäng under eftermiddagen på grund av de närliggande skolorna. Det uppehåller sig även alkoholpåverkade och narkotikapåverkade personer på platsen. Andra problem som intervjudeltagarna lyfter med platsen är bland andra bristande belysning, trafiken, nedskräpning, skadegörelse samt bruk och försäljning av narkotika.

Det finns flera samverkansforum i området varav platsorganisationen Haninge Entré är centrerat till Handterminalens östra sida och fokuserar på en avgränsad yta intill pendeltågstrén (se bilaga 10). En slutsats är att intervjudeltagarna inte har samma bild av platsorganisationen Haninge Entrés funktion. Vissa menar att platsorganisationen Haninge Entré är likt samverkansmodellen BID medan andra menar att för att arbeta med BID krävs en mer strukturerad och långsiktig organisation som tar större hänsyn till helheten. Ytterligare finns det mer omfattande samverkansgrupper som i det stora hela beskrivs fungera väl, såsom fredagsutsättning och UNGSAM.

De insatser som har gjorts i området handlar bland annat om den platsaktivering som drivs av platsorganisationen Haninge entré. Fältassistenter arbetar även på plats och är närvarande vid särskilt utsatta tider på dagen. Intervjudeltagarna upplever att platsen har blivit mer trivsam i och med platsaktiveringen.

Genomförande av trygghetsbesiktning

Syfte

Syftet med trygghetsbesiktningen är att undersöka i vilken mån den fysiska miljön påverkar säkerheten och tryggheten i det aktuella området.

Metod

Besiktningen utgår från Stiftelsen Tryggare Sveriges modell över åtta aspekter i den fysiska miljön som påverkar förutsättningarna för att en plats ska upplevas som trygg. Tre personer från Stiftelsen Tryggare Sverige genomförde besiktningen. Totalt besiktades platsen tre gånger. De två första besiktningarna genomfördes under juni 2022 respektive augusti 2022. Den tredje kompletterande besiktningen genomfördes i november 2022.

Bild 7. Stiftelsen Tryggare Sveriges modell över aspekter som påverkar tryggheten utifrån den fysiska miljön.

Varje aspekt är nedbrytbar på olika faktorer och under besiktningen poängsätts varje faktor. Därefter räknas ett snitt ut för varje enskild aspekt och ett totalt snitt för samtliga aspekter vilket blir platsens trygghetsindex. Varje faktor har även en koefficient vilket innebär att samtliga faktorer inte påverkar slutbedömningen i lika hög grad.

Skala: 0 (alarmerande problem) – 20 (bra nivå)

Röd nivå – Problem som måste åtgärdas

Gul nivå – Viss problematik som bör bevakas

Grön nivå – Godkänd/bra situation

Gestaltning

En plats utseende utgör grunden till våra känslor och vår trygghet. Det fysiska rummets gestaltning skapar förutsättningar för alla trygghetsaspekter samtidigt som den kompletterar den funktion olika trygghetsåtgärder ska utöva. Gestaltning handlar om ett arbete på olika skalor och med olika inriktning: Landskap, byggnader samt design av mindre objekt. Gestaltningen av en plats främjar trygghet när detaljerna har tagits hänsyn till och den övergripande kompositionen harmoniserar med platsens funktion och huvudidé. Genom t.ex. grönska, konst, färgsättning, goda materialval, placering av objekt, mänsklig skala, alternativa vägar, möjligheten att stå och sitta komfortabelt samt ett visst rumsligt skydd (ex. placering av bänkar med skydd för ryggen) skapas en miljö som känns omhändertagen, kontrollerad och som att individens integritet skyddas.

Mix av funktioner

En mix av funktioner har ut trygghetssynpunkt som mål att främja en lämplig mångfald av ändamål och bruk samt en passande överlappning av användning- och öppettider för att stödja trygghet och social kontroll under en så stor del av dygnet, veckan och året som möjligt.

Tydlighet

En plats självklarhet och territoriefrågor har länge spelat en stor roll för tryggheten. Det behöver därmed vara enkelt att urskilja vad som exempelvis är privat och offentligt i ett område. Tydlighet i stadsrummet handlar också om att det ska vara lätt att skilja på vem som ansvarar för vad i ett område. Skyltning kan bidra till det, men är sekundärt i förhållande till de direkta signaler som utformningen av rummet sänder i sig själv. Rummet i sig ska skapa en förutsägbar situation utan att det behöver förklaras.

Social kontroll

Social kontroll kan vara både formell och informell. Den första utförs av människor som inom ramen för sin yrkesroll har i uppdrag att på ett eller annat sätt aktivt kontrollera miljön. Den andra utövas främst av de som bor i området men även förbipasserande. Även när en person inte avser att utföra någon kontroll kan denne ändå bidra med det i och med sin närvaro. Social kontroll gäller både närvaro av synliga människor och överblickbarheten i rummet. Det handlar både om att kunna se och om att känna sig sedd.

Belysning

Genom att säkerställa att ett område har en "god" belysning skapas förutsättningar för social kontroll under mörka timmar och för individen att ha en bra överskådlighet i sitt närområde och därigenom uppleva en ökad trygghet.

Skalskydd

Med skalskydd refereras vanligtvis till en typ av inbrottsskydd i form av fysiskt skydd av lokaler och rum. Bra skalskydd handlar då mest om tillräckligt inbrottsskyddade väggar, dörrar, fönster och lås. Det är samtidigt viktigt att skalskyddet är väl integrerat i byggnaden, men inte syns. Ett skalskydd som är överdrivet eller inte anpassat och integrerat skickar signaler till de som vistas i området att området är "farligt" eller brottsutsatt.

Förvaltning

Trygghet och oro att utsättas för brott hänger nära ihop med hur ett område förvaltats och sköts. Det vill säga vilken omsorg och lyhördhet som finns både för människorna i området och skötsel av byggnader och offentliga rum. Att det är rent och snyggt visar att platsen är i kontroll.

Information

Tillgången till information påverkar tryggheten. Skyltar och annan information kan exempelvis upplysa om tillgänglig ansvarig personal, kontakttider och öppettider. Det handlar också om såväl realtidsinformation vid olika funktioner som mer statisk information. Den information som förmedlas bör handla om bland annat platsspecifik information om vad som händer i området, hur individen felanmäler skadegörelse eller anmäler otrygga situationer, information till de som drabbas av brott och ordningsstörningar samt information om trygghetsskapande insatser i området.

Mix av människor

Grundförutsättningen för trygghet är att det offentliga rummet befolkas av människor i så stor utsträckning som möjligt. Detta skapar en naturlig övervakning av det fysiska rummet. För att människor ska vilja befolka de offentliga rummen krävs att de utformas på ett tilltalande sätt. De åtta aspekterna i Stiftelsen Tryggare Sveriges modell bidrar tillsammans och var och en för sig till att en plats upplevs som säker, trygg och välkomnande av olika individer.

Resultat

Resultatet för Handterminalen, är 10,9 vilket sammanlagt är en **gul** nivå. Sett till de enskilda aspekterna har området tre aspekter på **röd** nivå, fem aspekter på **gul** nivå och noll aspekter på **grön** nivå. Om aspekterna redovisas från lägst till högst resultat får de följande ordning.

Handterminalen	
Förvaltning	Röd
Gestaltning	Röd
Social kontroll	Röd
Information	Gul
Skalskydd	Gul
Tydlighet	Gul
Mix av funktioner	Gul
Belysning	Gul

Gestaltning

På en övergripande nivå ligger aspekten *gestaltning* på en **röd** nivå. Nedan ges en överblick av resultatet för varje faktor under aspekten. Därefter ges en fördjupande beskrivning av resultatet.

Gestaltning	
Variation av arkitektur	Röd
Densitet	Gul
Friktionsytor	Gul
Relation mellan delområden	Röd
Övergripande planering	Röd

Gällande variationen av arkitektur går den aktuella byggnaden i färgskalorna grått, vitt och blått. Det finns följaktligen en viss variation i färgval. Vidare har byggnaden olika materialval på olika sidor av fastigheten. Färgerna och materialvalen utmärker sig dock inte och vid det första intrycket ser fastigheten relativt kal och enformig ut. Fastigheten har blivit utsmyckad med konst på två ställen av den östra fasaden, som vetter mot Poseidons torg. Den västra sidan, som vetter mot tågspåret, ger ett kalare intryck. Övergripande saknas en varierad arkitektur.

Bild 8 Konst på den östra fasaden.

Bild 9 Viss variation i färg och material

Bild 10 Brist på varierande arkitektur

Bild 11 Brist på varierande arkitektur

Under november 2022 har fasaderna på den östra sidan av fastigheten renoverats och fått belysning. Vidare har platsorganisationen Haninge Entré initierat ett mosaikkonstverk. Både renoveringen och mosaiken bidrar till gestaltningen och variationen av arkitektur på ett positivt sätt. Mosaikkonstverket är även identitetsskapande då invånare har fått stå modell för konstverken.

Bild 12 Konstverk

Bild 13 Konstverk

Bild 14 Nyrenoverade fasader

Densiteten, som handlar om att en person kan känna sig liten och otrygg i ett stort och ödsligt utrymme, bedöms generellt vara god. På den södra delen av huset mot Najaden är densiteten

dock låg. Platsen omringas på tre fronter av två höga hus på varsin sida samt en brant och hög trappa rakt fram. Detta kan ge en överväldigande känsla och den mänskliga skalan har inte beaktats.

Bild 15 Mellan Revelops fastighet och Najaden

Bild 16 Trappan syd om fastigheten

När det kommer till riskerna för friktion i området bedöms risken vara låg på de flesta platser kring den aktuella fastigheten. Det finns utrymme att möta varandra på trottoaren och området runt fastigheten utan att friktion uppstår. Risken för friktion är dock större i de två trappor som finns i området. Den ena trappan är placerad söder om fastigheten. Den andra trappan leder från norra stationsbyggnaden ner till Handens stationsväg. Trapporna är smala och eftersom det är de enda vägarna att ta sig upp och ner i det precis närliggande området är sannolikheten hög att det går flera personer där samtidigt. Främst är risken för friktion i trappan ner från pendeltågsstationen till Handens stationsväg eftersom det kan samlas människor i samband med att tågen ankommer till stationen samt att den trappan är den smalare av dem två.

Bild 17 Trappa ner från pendeltågsstationen

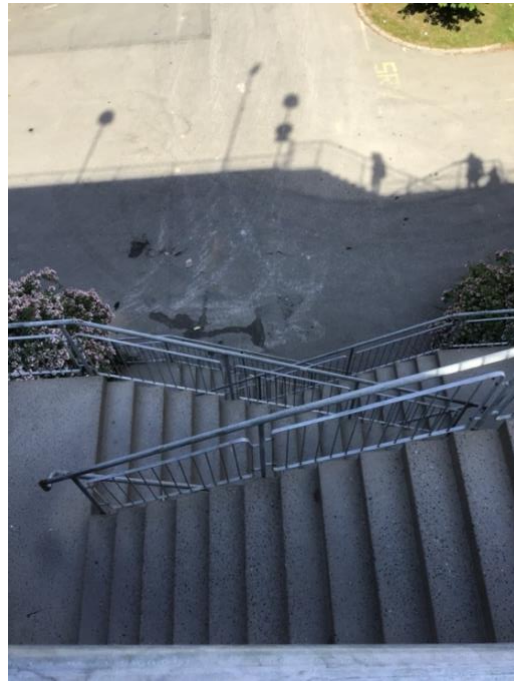

Bild 18 Trappa syd om fastigheten

Vidare undersöks relationen mellan olika delområden. Den aktuella fastigheten står i en sluttning mellan pendeltågsstationen och bussterminalen. Det finns som tidigare nämnts två trappor som binder ihop delområdena mellan den östra och den västra sidan av fastigheten. Den ena trappan går igenom pendeltågsstationen och den andra är placerad på den södra sidan intill Najaden. Trapporna är den enda direkta kopplingen mellan sidorna. Vid fastighetens norra del finns det inte någon trappa alls utan ett igenvuxet skogsområde som även är blockerat med stängsel. På den östra sidan försämras relationen mot resten av centrum genom betongväggen som avgränsar området som används som en parkeringsplats. Vidare blockerar den nya instängda bussterminalen sikten mot resten av Västra Handen.

Bild 19 Betongvägg upp mot parkeringsplats

Bild 20 Igenvuxet område norr om fastigheten

Den övergripande planeringen handlar om hur området hänger ihop men även om vistelsemöjligheten. Fastigheten ligger nära det natursköna området Rudan men det finns ingen koppling mot vattnet och vyn mot vattnet verkar inte ha nyttjats. Fastigheten i sin nuvarande form och med sina nuvarande passager skapar i stället en "baksida" mot Handens stationsväg som upplevs öde och oplanerad.

Mix av funktioner

På en övergripande nivå ligger aspekten *mix av funktioner* på en gul nivå. Nedan ges en överblick av resultatet för varje faktor under aspekten. Därefter ges en fördjupande beskrivning av resultatet.

Mix av funktioner

- Variation av funktioner
- Planering av centrala målpunkter
- Funktionernas tillgänglighet
- Spridning av funktioner
- Placering av funktioner

På en övergripande nivå är variationen och utbudet av funktioner relativt bra, det finns en mix av bostäder, kommersiell verksamhet, servicefunktioner och aktivitetsytor i form av tillfälliga aktiviteter för barn såsom pingisbord. Det saknas däremot offentliga toaletter runt Handenterminalen. Det möjliggör inte för vistelse under en längre period på de aktivitetsytor som finns och det kan orsaka att personer använder andra oplanerade platser för att urinera.

Vidare finns det möjlighet att ta hiss mellan den lägre västra sidan av huset till den högre östra sidan, vilket är nödvändigt för tillgängligheten. I fastigheten finns det funktioner som mataffär, second hand, bank, butik, tatuerare, restaurang, kontor, gym, ungdomsmottagning, Mini Maria och öppenvård för beroende och behandling och tandläkare. De funktioner som finns är emellertid relativt dolda och anonyma, vilket skapar en otydlighet. Det finns bostadshus i närheten norr om Revelops fastighet men dessa blockeras av buskage och träd. Vid besiktningen juni 2023 hade platsorganisationen Haninge Entré satt upp ett tillfälligt sommatorg med aktiviteter vid ingången till pendeltågsstationen. Sommatorget som är placerat på sidan mot bussterminalen ökar mixen av funktioner då det finns aktiviteter som pingisbord och ansiktsmålning, vilket är aktiviteter som kan göra platsen mer attraktiv för barn och möjligen öka mixen av människor. Utöver dessa aktiviteter saknas det generellt funktioner riktade till barn och unga.

Bild 21 Sommatorget, pingisbord utanför bussterminalen

Bild 22 Sommatorget, aktiviteter för barn

Spridningen av funktioner bedöms dock vara något begränsad, flera av funktionerna är centrerade till den östra sidan av fastigheten. En bättre spridning till den västra sidan skulle öka flödet och mixen av människor på hela platsen.

En funktion som inte verkar användas är parkeringshuset vid trappan mellan Najaden och Revelops fastighet. Parkeringshuset var tomt förutom skräp som fanns på marken under besiktningstillfället. Detta kan skapa otrygghet då trappan mellan Najaden och Revelops fastighet redan är relativt isolerad och parkeringshuset kan öka denna isolerade känsla.

Tydlighet

På en övergripande nivå har aspekten *tydlighet* hamnat på en **gul** nivå. Nedan ges en överblick av resultatet för varje faktor under aspekten. Därefter ges en fördjupande beskrivning av resultatet.

Tydlighet

Ägandeskap i området
Skyltning
Områdets fysiska utformning
Tydliga avgränsningar

Det är av vikt att ägandeskapet på en plats eller fastighet framgår eftersom besökare ska veta att det finns någon som tar hand om platsen och förvaltar den för att öka den informella sociala kontrollen. Ytterligare ska det framgå vem en felanmälan ska göras till. Ägandeskapet gällande den aktuella fastigheten framgår av mindre skyltar vid entréer i fastigheten. Det finns en stor reklamskylt på den västra sidan av fastigheten där det framgår att Revelop äger byggnaden. Skylten syns tydligt från pendeltågsstationen. På den västra sidan finns det även mindre skyltar intill ingångarna där ägandeskapet framgår. Det saknas dock kontaktuppgifter till Revelop gällande skadegörelseanmälan. På den östra sidan av fastigheten uppmärksammades endast en sådan skylt som fanns på insidan av huset vilket är otydligt. Möjligen har skyltar tagits ner i samband med upprustningen av fasaden på denna sida.

Bild 23 Ägandeskap på östra sidan

Bild 24 Ägandeskap/reklam

Bild 25 Ägandeskap placerat på insidan av byggnaden

Det finns en del skyltning till olika funktioner och aktiviteter i området. En rekommendation är att det ska finnas områdeskartor för att öka tydligheten för nya besökare. Pendeltågsstationen som är ihopkopplad med fastigheten har en områdeskarta, vilket bidrar till en ökad tydlighet. Det kan tillföras ytterligare områdeskartor vid utgångarna av pendeltågsstationen. Det saknas en enhetlig och tydlig skyltning till funktionerna i den aktuella fastigheten, vilket gör det oklart för besökare vad som erbjuds i området. Det finns tydliga skyltar på den västra sidan som syns från pendeltågsstationen, där kan förbipasserande få en översiktsbild av vilka funktioner som erbjuds i området. På östra sidan av fastigheten är det däremot otydligt vilka funktioner som finns i huset (se bild 32). På sommatorget finns det pilar som pekar mot olika funktioner och aktiviteter, vilket både ökar tydligheten samt skapar ett trevligt och välkomnande intryck. Skylten som sitter ovanför trappan i pendeltågsstationen kan göras tydligare genom mer information (se bild 26). Vidare finns det funktioner som saknas på denna skylt men som sedan finns med på skyltarna nedanför trappan nämligen SGE AB och manscentrum.

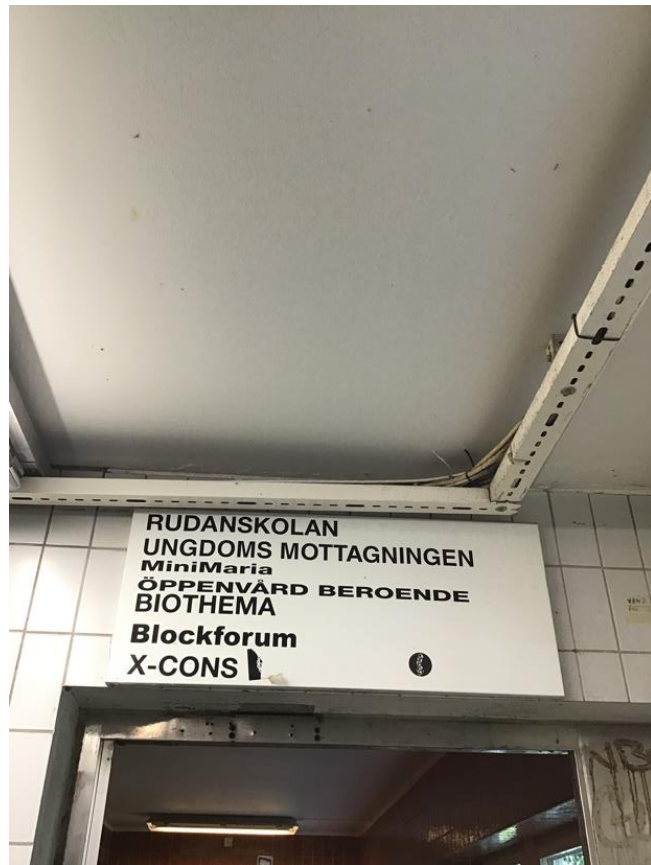

Bild 26 Skyltning i pendeltåget till funktioner nedför trappan

Bild 27 & 28 Skyltning nedanför trappan

Bild 29 Skyltning vid sommartorget

Tydligheten förbättras inte genom den fysiska miljön. Marken runtomkring fastigheten har exempelvis inga markeringar och bidrar inte till någon tydlighet. Vidare orsakar betongmuren på den östra sidan av fastigheten en otydlighet gällande hur området hänger ihop. Eftersom platsen är en byggarbetsplats för tillfället blir det även en rörigare och mer otydlig plats. Det ligger exempelvis redskap och skyltar runtomkring på marken.

Bild 30 Exempel på en otydlig plats i juni 2022

Bild 31 Cykelställ har satts upp i november 2022

Bild 32 Saknas markeringar i marken som visar att det finns funktioner i fastigheten samt tydlig skyltning gällande funktionerna

Avgränsningar mellan privata och offentliga ytor bedöms generellt vara tydliga i området. I den besiktade yttre miljön är det främst offentliga ytor. Det finns ett tydligt staket mot bostadsområdet norr om den aktuella fastigheten.

Social kontroll

På en övergripande nivå har aspekten *social kontroll* hamnat på en **röd** nivå. Nedan ges en överblick av resultatet för varje faktor under aspekten. Därefter ges en fördjupande beskrivning av resultatet.

Social kontroll

Indirekt social kontroll
Byggnadernas utformning
Placering av objekt

På ett övergripande plan finns det begränsade förutsättningar för indirekt social kontroll. Detta gäller främst den västra sidan av fastigheten. Nästintill alla fönster på bottenplan är förtäckta, vilket skapar en helt stängd fasad, vilket i sin tur försämrar den indirekta sociala kontrollen.

I pendeltågsstationen finns det en butik vid uppgången och sommartorget verksamhet har sin lokal i pendeltågsdelen, vilket ökar den sociala kontrollen på dessa platser. Vidare är det bemannade sommartorget utanför pendeltågsstationen positivt för den sociala kontrollen dock gäller detta endast dagtid eftersom aktiviteterna stänger på kvällen.

Bild 33 Täckta fönster, vilket skapar en stängd fasad

Bild 34 Täckta fönster, vilket skapar en stängd fasad

Bild 35 Täckta fönster, vilket skapar en stängd fasad

Ytterligare är den aktuella byggnaden inte utformad på ett sätt som ökar den sociala kontrollen. På den västra sidan av fastigheten är entréerna djupliggande i fastigheten, vilket gör att dessa döljs. Vidare står det tjocka pelare längs hela fasaden som även de försämrar siktlinjerna. I pendeltågsstationen är platsen svår att överblicka och man ser inte framför sig i rulltrappan eller i trappan ner till den västra sidan av fastigheten.

Bild 36 Exempel på djupliggande entré

Bild 37 Exempel på pelare

Bild 38 Svårt att överblicka

Bild 39 Svårt att överblicka

Det finns även ett antal föremål i området som försämrar den sociala kontrollen. Exempelvis en del höga buskage som påverkar överblickbarheten negativt. Bland annat finns det buskage mellan pendeltågsstationen och Handens stationsväg vilket försämrar siktlinjerna mellan platserna. Vidare är hela norra sidan av fastigheten igenvuxen av buskage vilket bidrar till en försämrad social kontroll mellan den västra och den östra sidan av fastigheten. I trappan som finns på den södra sidan av fastigheten finns det flertalet dolda skrymslen och vrår samt en del ovårdade buskage som täcker dessa ytterligare. Vid en parkeringsplats nordväst om den aktuella fastigheten är den sociala kontrollen låg. Det finns inga fönster riktade mot parkeringsplatsen och den ligger i utkanten av området.

Bild 40 Buskage som täcker fönster

Bild 41 buskage som täcker ett utrymme i trappan i syd

Bild 42 Buskage och träd på norra sidan av huset som även blockerar siktlinjer mot parkeringsplatsen

Bild 43 Buskage och träd med låga grenar

Bild 44 Parkeringsplats nordväst om fastigheten med låg social kontroll

Belysning

På en övergripande nivå har aspekten *belysning* hamnat på en gul nivå. Nedan ges en överblick av resultatet för varje faktor under aspekten. Därefter ges en fördjupande beskrivning av resultatet.

Belysning

Täckningsgrad
Anpassning efter funktion
Urskiljning av personer
Bländande belysning

Belysningen i området kring Handenterminalen bedöms som tillräcklig på en del platser men bristande på andra. Längs Handens stationsväg är det väl upplyst och det går lätt att urskilja personer i närheten. Emellertid finns det platser där belysningen är mindre bra som vid den södra trappan mellan den aktuella fastigheten och Najaden. I trappan blir det svårare att urskilja personer och det finns ett antal skrymslen som saknar belysning helt. På den östra sidan av fastigheten är belysningen relativt god. Det blir dock mycket mörkt intill bussterminalen där det inte går att urskilja personer som står intill byggnaden. Ytterligare en plats med bristande belysning är området nordost om fastigheten.

Bild 45 Handens stationsväg

Bild 46 Handens stationsväg

Bild 47 Södra trappan, svårt att urskilja en person

Bild 48 Nordost om fastigheten

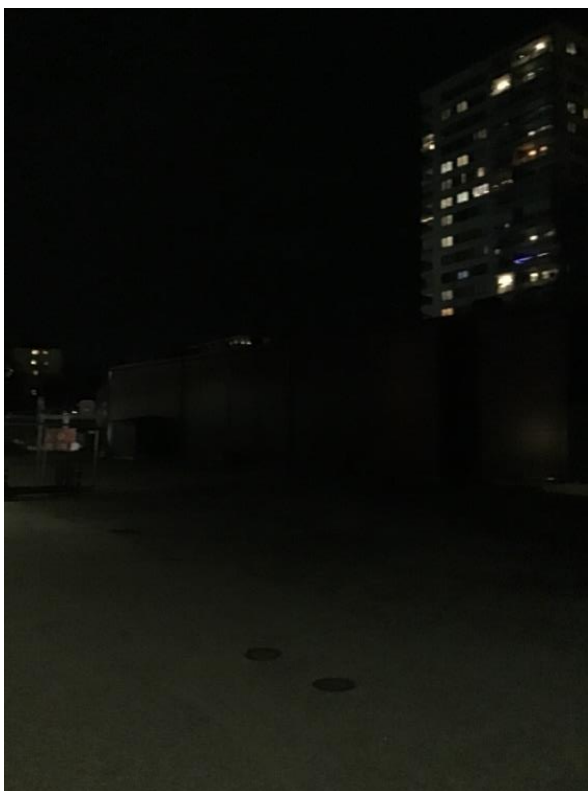

Bild 49 Bild mot bussterminalen, bild tagen intill Handenterminalens östra fasad nära trappan syd om fastigheten

Skalskydd

På en övergripande nivå har aspekten *skalskydd* hamnat på en **gul** nivå. Nedan ges en överblick av resultatet för varje faktor under aspekten. Därefter ges en fördjupande beskrivning av resultatet.

Skalskydd

Integrering

Anpassning efter behov

Fönstren på den västra sidan av fastigheten har galler placerade på utsidan. Gallret i sig kan vara av vikt för att skydda lokalerna men otryggheten för förbipasserande kan öka på grund av gallren eftersom de signalerar att platsen behöver skyddas. Gallren bör placeras på insidan av fönstren både för att integreras bättre och för att det ökar skalskyddets effektivitet. Vidare är avgränsningen mot bostadsområdet nordost om fastigheten i form av ett stängsel. Stängslet är effektivt med tanke på att det tydliggör vilken mark som hör till vilken plats. Det rekommenderas dock att överväga att gemensamt med aktörer på platsen hitta en tydlig avgränsning som ser mer öppen och trevlig ut för platsens helhet. Det kan handla om avgränsningar som låga buskage, en rabatt eller en lägre mur.

Bild 50 Icke integrerat skalskydd

Bild 51 Fysisk barriär till bostadsområde

Under besiktningstillfället berättade personer som arbetar i närheten att ungdomar klättrar upp på taket från pendeltågsstationen och tar sig vidare upp på Revelops fastighet. Skalskydd bör ses över i dialog med relevanta aktörer för att förhindra att privatpersoner kan klättra upp och ta sig över till Revelops fastighet.

Bild 52 Stege upp mot taket på gångbron

Bild 53 Tänkbart ställe att klättra upp på

Förvaltning

På en övergripande nivå har aspekten *förvaltning* hamnat på en **röd** nivå. Nedan ges en överblick av resultatet för varje faktor under aspekten. Därefter ges en fördjupande beskrivning av resultatet.

Förvaltning

- Förekomst av skadegörelse
- Underhåll av fastigheter
- Underhåll av platser och objekt
- Förvaltning av grönska
- Ordning och reda

Förvaltningen i området är övergripande bristfällig. Det förekommer skadegörelse i området i form av klotter och skador på objekt. Klottret finns utspritt på flera platser som på bänkar, väggar och dörrar. Skador på objekt finns exempelvis på bänkar, lampor, fönster och galler. På grund av detta upplevs stora delar av området slitna.

Bild 54 Trasig dörr i pendeltågsstationen

Bild 55 Klotter på betongmuren

Bild 56 Klotter på elhus

Gällande underhållet av fastigheten och objekt tillhörande eller runt omkring fastigheten upplevs det undermåligt. Det finns många ställen där fastighetens fasad är sliten men den del som är kopplad till pendeltågsstationen är den plats där skadegörelsen är störst.

Bild 57 Slitna dörrar

Bild 58 Rostigt galler

Bild 59 Slitet i taket

Bild 60 Klotter

Ytterligare brister förvaltningen av grönskan. Det finns många för höga och yviga buskage som både försämrar den informella sociala kontrollen men samtidigt skapar det ett intryck av oordning och att ingen tar hand om platsen. Det finns även en stor mängd ogräs på gångstråken.

Bild 61 Vildvuxen grönska

Bild 62 Bristande förvaltning

Bild 63 Trasig trottoar och grönska växer oplanerat

Bild 64 Grönska som växt för cykelstället

Den bristande förvaltningen orsakar att platsen känns rörig och övergiven. Överlag upplevs det inte som att det råder ordning och reda. Det är skräpigt på flera platser och det finns en hel del skadegörelse samt en del bråte som ligger runt omkring på marken. Med tanke på att det byggs på den östra sidan av fastigheten kan det bidra till att platsen känns rörigare och mer skräpigt.

Bild 65 Cykelställ som ligger huller om buller

Bild 66 Skräpigt på marken öster om fastigheten

Bild 67 Skräpigt på marken nordost om fastigheten

Information

På en övergripande nivå har aspekten *information* hamnat på en gul nivå. Nedan ges en överblick av resultatet för varje faktor under aspekten. Därefter ges en fördjupande beskrivning av resultatet.

Information	
Informationstavlor	Red
Pågående aktiviteter	Gul
Felanmälan	Gul
Till den som har blivit utsatt för brott eller känner sig orolig	Red
Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete	Gul

Det finns en informationstavla ovanför trappan som leder ner från pendeltågsstationen till Handens stationsväg. På tavlan finns det lappar med information gällande olika aktiviteter som finns i närområdet. Det saknas dock information om pågående byggarbeten på platsen. Det saknas information om felanmälan och kontaktuppgifter till Revelop.

Det finns även information om brottförebyggande och trygghetsskapande arbete i form av kameraövervakning och ordningsregler gällande att det är förbjudet att röka intill byggnaden. Emellertid är en del av skyltarna kopplade till bevakningsföretag som inte längre finns (Falck security, Bevakningstjänst), vilket kan vilseleda personer som går förbi eller behöver höra av sig till företaget. Det finns inte heller någon information riktad till någon som varit brottsutsatt vid tillfället för besiktningen.

Bild 68 Informationstavla ovanför trappan

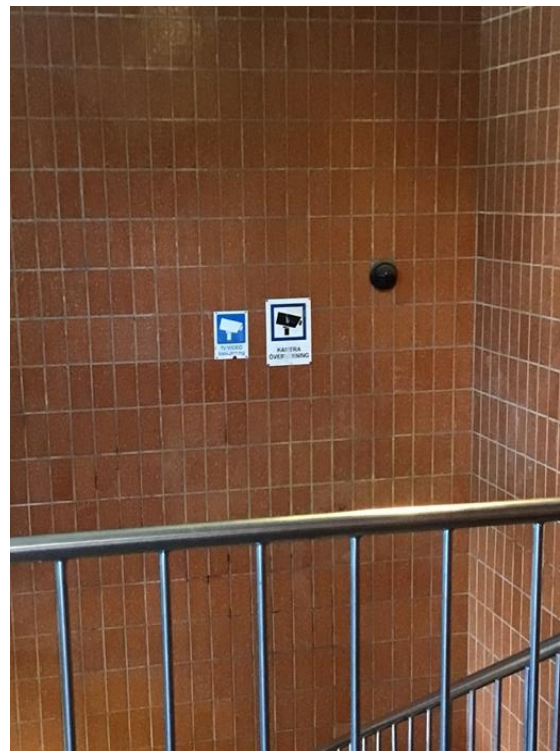

Bild 69 Information om kamerabevakning i pendeltågsstationen

Bild 70 Gammal och sliten information

Bild 71 Inte uppdaterad information

Bild 72 Inte uppdaterad information

Slutsatser

Den fysiska miljön saknar en del förutsättningar för att det ska bidra till en säker och trygg miljö. Det handlar främst om en brist på social kontroll, bristande förvaltning och bristande gestaltning som har hamnat på en röd nivå i besiktningen. Ytterligare handlar det om en brist på information och tydlighet i området samt att vissa platser saknar belysning. Bristen på tydlighet, gestaltning, och spridningen av funktioner skapar en baksida mot Handens stationsväg, vilket ger platsen en isolerad och ödslig känsla.

Workshop

Syfte

En workshop anordnades 24/11–22 med syftet att redovisa resultatet av de tidigare genomförda momenten i trygghetsanalysen, samla in ytterligare relevant information samt diskutera åtgärdsförslag till identifierade problemområden.

Metod

Nyckelpersoner bjöds in till workshop i Haninge kommunhus. Cirka 22 personer som har kännedom om området runt fastigheten Handenterminalen var inbjudna och det deltog cirka 18 personer. Deltagarna representerade Haninge kommuns olika förvaltningar, Revelop, Lokalpolisområde Haninge-Nynäshamn, arkitekter och Centrum för AMP som driver platsorganisationen Haninge Entré. Workshopen inleddes med en presentation av resultatet av de tidigare genomförda momenten. Därefter fick deltagarna diskutera lägesbilden och resultatet och ge åtgärdsförslag.

Workshopen bestod av följande delar: **1.** Redovisning av resultat, **2.** Diskussion av lägesbild, **3.** Åtgärdsförslag.

Resultat

Workshoppedeltagarnas lägesbild

Deltagarna beskriver att det är mycket ungdomshäng i området både dagtid och kvällstid på grund av att det ligger flera skolor i närheten och Handenterminalen blir en naturlig mötesplats. Ungdomarna har dock inga aktiviteter i området och det saknas ungdomsgårdar i närheten av Handenterminalen. Det finns flera ungdomsgårdar i Haninge kommun men dessa ligger längre bort.

Vidare beskriver deltagarna en problematik med att personer som kommer till platsen inte hittar i området och behöver fråga om vägen till olika funktioner. Deltagarna tycker att det är viktigt att arbeta med information och tydlighet för att besökare ska kunna orientera sig. Informationen beskrivs vara viktig att arbeta med både kortsiktigt och långsiktigt. Deltagarna beskriver ett planerat informationsplank. Deltagarna menar dock att det kommer krävas information på fler platser i området. Ytterligare ett problem som lyfts är att namnen på de

olika specifika platserna i området är för otydliga och invånarna saknar kännedom om olika platsers namn.

Ytterligare beskriver deltagarna vad det pågående och det kommande byggskedet som kommer sträcka sig över en längre period kommer att medföra. Deltagarna lyfter att det kommer bli rörigare på platsen och att det försvårar förvaltningen under tiden som det är en byggarbetsplats. Deltagarna lyfter vikten av att arbeta med gestaltning, förvaltning och belysning även under byggskedet.

Trapporna beskrivs vara viktiga att arbeta med särskilt när det kommer till aspekterna gestaltning och förvaltning. Deltagarna beskriver även vikten av att arbeta med tillgängligheten när det kommer till kopplingarna mellan den västra och den östra sidan av fastigheten.

Parkeringsmöjligheter diskuteras även under workshopen. Deltagarna beskriver att tillgängligheten till parkeringsplatser har blivit viktigare för området i och med coronapandemin och att färre väljer att åka med kollektivtrafik.

Vidare beskrivs platsen som otrygg och att det främst handlar om bristande belysning och en avsaknad av social kontroll.

Kopplingen till Rudan beskrivs även som en viktig del i att göra Handenterminalen trivsammare. Slutligen beskrivs aspekten mix av funktioner som viktig och planeringen av vilka funktioner som ska placeras var i Revelops fastighet och runt omkring fastigheten.

Fokusområden

Rekommenderade fokusområden och åtgärdsförslag att prioritera i framtiden. Åtgärdsförslagen baseras på resultatet av trygghetsanalysen inklusive diskussionerna under workshopen.

Social kontroll

Under besiktningen bedömdes den sociala kontrollen vara bristande. Det handlar om täckande grönska, fönster som är förtäckta och dålig insyn i trapporna. Vidare är kopplingen mellan den västra sidan av fastigheten och den östra sidan av fastigheten bristande, vilket försämrar den sociala kontrollen. Intervjupersonerna beskriver även att platsen är svår att överblicka.

- Se över underhållet av buskar och träd. För att främja den sociala kontrollen ska synfältet vara öppet mellan 0,5m- 2m enligt riktlinje 409 i BoTryggt2030. Buskar bör alltså inte vara högre än 0,5m och grenar på träd bör inte växa lägre än 2m på stammen. Vid plantering av ny grönska rekommenderas det att välja buskar och träd som uppfyller riktlinje 409 och som lämnar synfältet öppet på höjden mellan 0,5m-2m.
- Flytta ut entréerna som ligger längs Handens stationsväg från deras djupliggande läge.
- Flytta ut fasaden till pelarna. (Observera risk för friktion på trottoaren)

- Planera in ett gångstråk nord om fastigheten som binder ihop den östra sidan med den västra sidan. Säkerställ att siktlinjerna är fria från de intilliggande byggnaderna mot gångstråket.
- Tillför social kontroll i trapporna genom att arbeta med transparenta material och en naturlig insyn. Se över växtligheten när det kommer till den södra trappan mellan Najaden och den aktuella fastigheten. Se över det garage som finns placerat bakom den södra trappan och öppna upp sikten från de kringliggande byggnaderna.
- Öppna upp fönster i grundvåningen på den västra sidan av fastigheten för att skapa social kontroll mellan den inre miljön och den yttre miljön.

Gestaltning

Det saknas en variation av arkitektur. Vidare hänger delar av området inte ihop, vilket gör att den övergripande planeringen upplevs vara undermålig. Kopplingen mellan den västra och den östra sidan av fastigheten är bristande, vidare är sjön Rudan fränkopplad från området. Ytterligare beskrivs trafiken som ett problem i området. Efter den besiktning Stiftelsen Tryggare Sverige genomförde sommaren 2022 har Revelop renoverat fasaderna på den östra sidan av fastigheten. Vidare har platsorganisationen Haninge Entré hösten 2022 initierat ett mosaikkonstverk som påverkar variationen av arkitektur på ett positivt sätt.

- Renovera fasader på den västra sidan av fastigheten.
- Variera fönstersättningen i fastigheten och förändra skalskyddet i form av galler med fokus på den västra sidan av fastigheten. Gallret bör placeras på insidan av fönsterrutorna.
- Planera in ett gångstråk nord om fastigheten som binder ihop den östra sidan med den västra sidan av fastigheten. (se även social kontroll)
- Förenkla och tydliggör de passager som redan idag finns på plats i detaljplanearbetet.
- Tillför en koppling till Rudan.
- Tillför fler hissar i Handenterminalen som möjliggör att varutransporterna kan leverera varorna från Handens stationsväg i stället för på den östra sidan av fastigheten.
- Arbeta med den kortsiktiga gestaltningen under byggskedet. Förslagsvis genom bilder på byggplank som visualiserar hur området kommer att se ut efter byggskedet.
- Tillför fler planteringskrukor och cykelställ.

Tydlighet

Handenterminalen saknar tydlighet. Det saknas tydlig skyltning till de olika funktionerna i fastigheten. Entréerna är inte heller utmärkta. Vidare finns det inget nummer eller kontaktuppgifter för att göra en felanmälan. Ytterligare ett problem som kopplas till tydlighet som lyftes under workshopmomentet är att namnen på de olika platserna i området är otydliga.

- Sätt upp områdeskartor utanför entréerna till fastigheten.

- Tydliggör entréerna exempelvis genom markering av marken utanför samtliga entréer för att tydliggöra vart dessa är utplacerade. Prioritera huvudentréerna för att öka orienterbarheten.
- Tydliggör vilka funktioner som finns i fastigheten med skyltning.
- Sätt upp enhetlig skyltning till närliggande funktioner i samråd med de olika aktörerna som befinner sig på platsen. Om skyltprogrammet dröjer, sätt upp tillfällig skyltning.
- Sätt upp skyltning som tydliggör de olika platsernas namn i området.
- Se över möjligheten att sätta upp digital skyltning till kollektivtrafikens avgångar på torget utanför pendeltågsentrén.
- Förtydliga gångstråken med ljus.

Förvaltning

Förvaltningen är bristande i området. Det handlar om bristande underhåll av skadegörelse inne på stationen samt i trappan ned till Handens stationsväg, grönskan i området, vägarna runtomkring fastigheten, och fasaderna. Intervjudeltagarna lyfter även den bristande förvaltningen och nedskräpningen som ett problemområde. I anmälningsstatistiken är skadegörelse det vanligaste brottet, vilket har en direkt påverkan på aspekten förvaltning.

- Vid nybyggnation: använd materialval som är anpassade till att förenkla sanering.
- Se över förvaltningen av grönskan och tydliggör ansvaret.
- Se över städningen av marken i den yttre miljön runt omkring Handenterminalen och tydliggör ansvaret.
- Se över om alla relevanta aktörer är involverade i den klotterpolicy som finns avtalat mellan Haninge kommun, fastighetsägare och platsorganisationen Haninge Entré.
- Se över slitage av fastigheten.

Belysning

I besiktningsmomentet placeras belysning på en gul nivå. Den gula nivån motiveras av att belysningen är ojämn och bristande på flera platser. Belysning utsågs även till ett fokusområde på grund av att intervjudeltagarna lyfter frågan som ett problem.

- Sätt upp jämn och enhetlig belysning på platser som trappan mellan Najaden och den aktuella fastigheten.
- Sätt upp jämn belysning utmed den östra sidan av fastigheten.

Mix av funktioner

På en övergripande nivå är variationen och utbudet av funktioner relativt bra, det finns en mix av bostäder, kommersiell verksamhet, servicefunktioner och aktivitetsytor i området. Det saknas däremot offentliga toaletter runt Handenterminalen. Flera av funktionerna är även stängda kvällstid. Ytterligare saknas det aktiva funktioner som kan skapa social kontroll mot

Handens stationsväg. Under besiktningstillfället saknades även funktioner/aktiviteter för barn förutom det temporära sommartorget.

- Planera aktiva funktioner längs Handens stationsväg för att öka flödet av människor samt öka den sociala kontrollen ut mot gatan.
- Förslag på aktiviteter och funktioner från workshop: Kultur & nöjesverksamheter, sportverksamheter (boxning, judo), restauranger (mötesplatser), mötesplatser för ungdomar, serviceutbud, fritidsbanken, restaurang och café med uteservering, tillfälligt nyttjande av tomma lokaler, t.ex. pop-up utställningar, taket på tritons plats -> skolgård tex till Deltaskolan i Najaden, parkour, klättring, fikaställen, fritidsgård med uteplats kopplat till fritidsgård, studentbostäder.
- Aktiviteter för mindre barn intill höghuset.

Information

Under besiktningstillfället saknades det information om det pågående byggarbetet i området. Under workshopen lyfte deltagarna även att det saknas information om vad som händer på platsen.

- Prioritera ett redan planerat bygg & informationsplank.
- Arbeta med information under byggskedet och planera för mer långsiktig information i området.

Sammanfattning och slutsatser

Fastigheten Handenterminalen är en knutpunkt för kollektivtrafiken. Fastigheten ligger mellan pendeltågsstationen och bussterminalen. Områden runt omkring kollektivtrafiken är generellt en vanlig hot-spot för brott, vilket kan generera utmaningar i dessa områden.¹⁴ Statistik över antalet polisanmälda brott i området runt Revelops fastighet Handenterminalen (se bilaga 1-9 för område) visar att station Handen är den specifika plats i det avgränsade området som undersökts (se bilaga 1-9 för avgränsning) där flest brott har anmälts under den aktuella perioden och det handlar främst om skadegörelsebrott. Den västra sidan av Revelops fastighet (Handenterminalen) med station Handen och Handens stationsväg är mer utsatt för brott än vad den östra sidan är (se bilaga 1-9). Under nyckelpersonsintervjuerna beskrivs trappan som leder ner från norra stationsbyggnaden till Handens stationsväg som en "hot-spot" för otrygghet.

Handenterminalen har utifrån trygghetsanalysen ett antal aspekter som bör åtgärdas för att kunna minska brottsligheten och öka tryggheten. Det handlar bland annat om aspekterna social kontroll, förvaltning och gestaltning, som har hamnat på en röd nivå under besiktningsmomentet. Att förvaltningen är bristfällig framkommer även under nyckelpersonsintervjuerna. Det är mycket skräp på marken och det finns en betydande mängd klotter på fasader och objekt. I anmälningstatistiken utgör även skadegörelsebrott majoriteten av de anmälda brotten, vilket både kan vara en konsekvens av bristande förvaltning samt en orsak till ytterligare skadegörelse enligt teorin om Broken Windows. Att den sociala kontrollen är låg är troligen också en bidragande faktor till mängden anmälda skadegörelsebrott. Den sociala kontrollen hamnade på en röd nivå under trygghetsbesiktningen. I intervjumomentet beskrivs även platsen som svår att överblicka. Kvällstid finns det även utmaningar med bristande belysning som påverkar den sociala kontrollen och tryggheten negativt. Enkätundersökningen, som undersökte boende i områdets upplevelse av den fysiska avgränsade ytan som platsorganisationen Haninge Entré arbetar med, platsen Haninge Entré (se bilaga 10), visade att respondenterna är betydligt mer otrygga kvällstid än dagtid vid platsen Haninge entré. När det kommer till aspekten social kontroll bedöms Handens stationsväg specifikt ha stora utmaningar. Handens stationsväg som ligger på den västra sidan av det aktuella området beskrivs under intervjuerna som öde och att det under en längre tid har funnits många lediga lokaler i fastigheten. När aspekten gestaltning undersöktes under besiktningsmomentet bedömdes relationen mellan den västra och den östra sidan av fastigheten vara bristande, vilket bidrar till en isolerad och ödlig känsla kopplat till den västra sidan och Handens stationsväg. Den västra sidan av fastigheten där Handens stationsväg ligger är som sagt även mer brottsutsatt än den östra sidan, vilket kan vara en följd av den bristande sociala kontrollen (se bilaga 1-9).

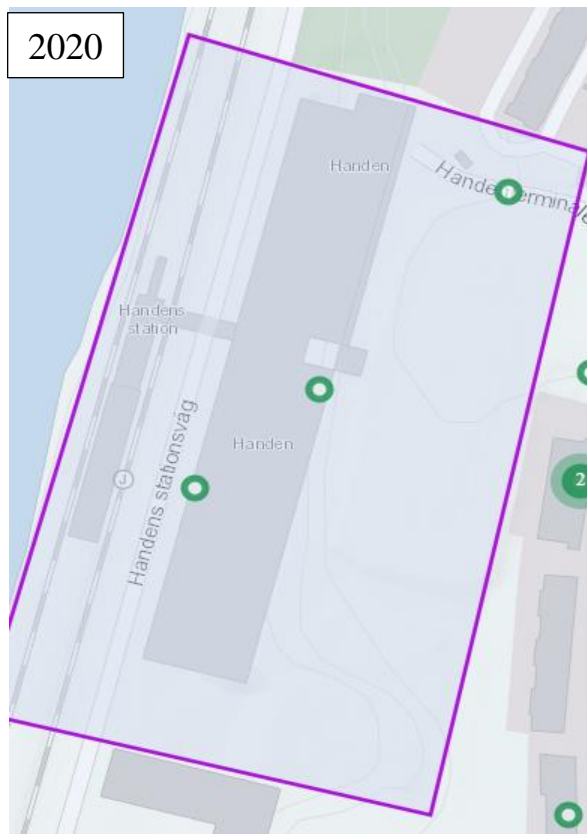
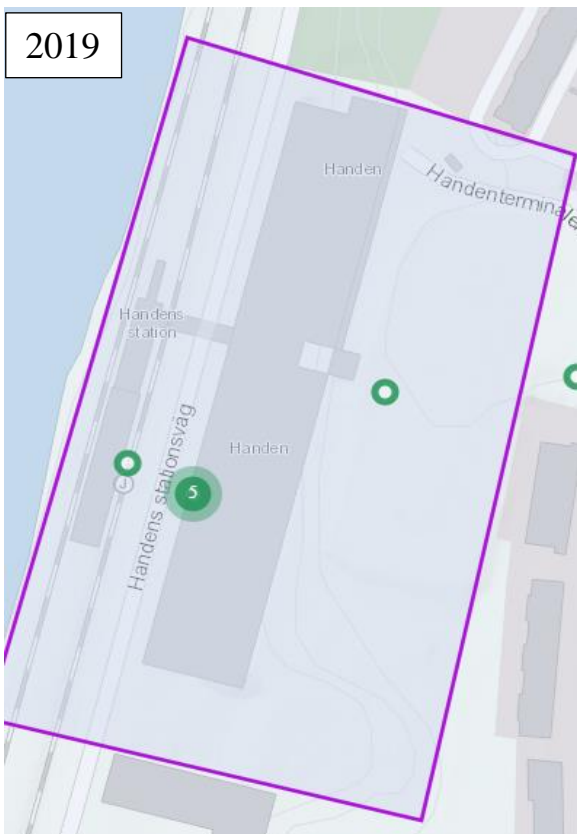
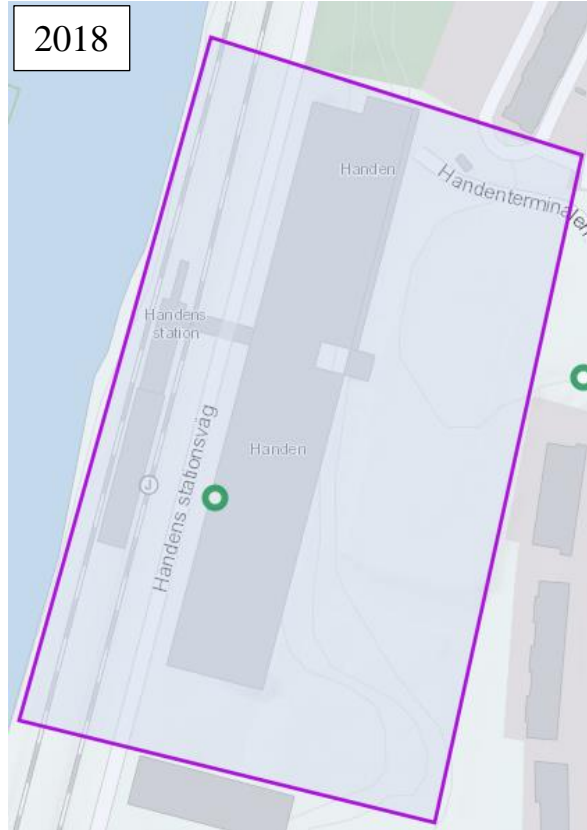
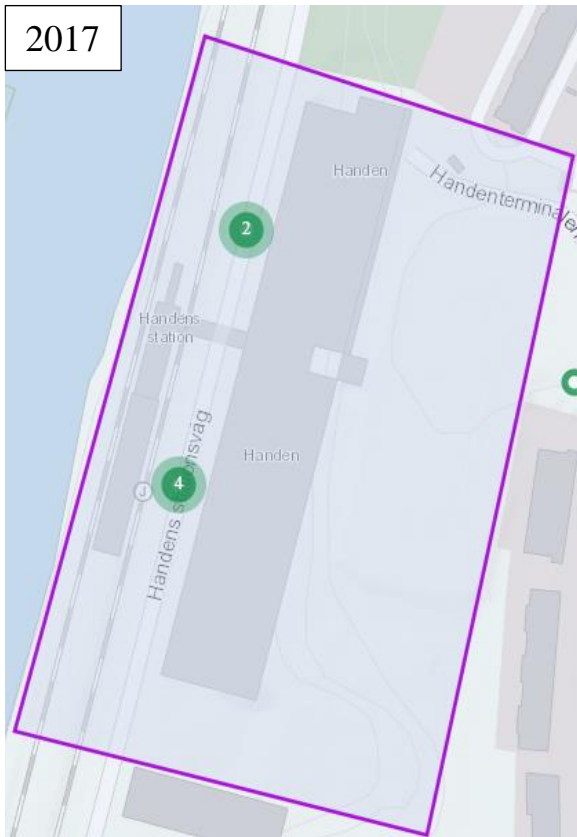
¹⁴ Stiftelsen Tryggare Sverige (2021). *Trygghet i kollektivtrafiken*. Jure Förlag AB: Stockholm.

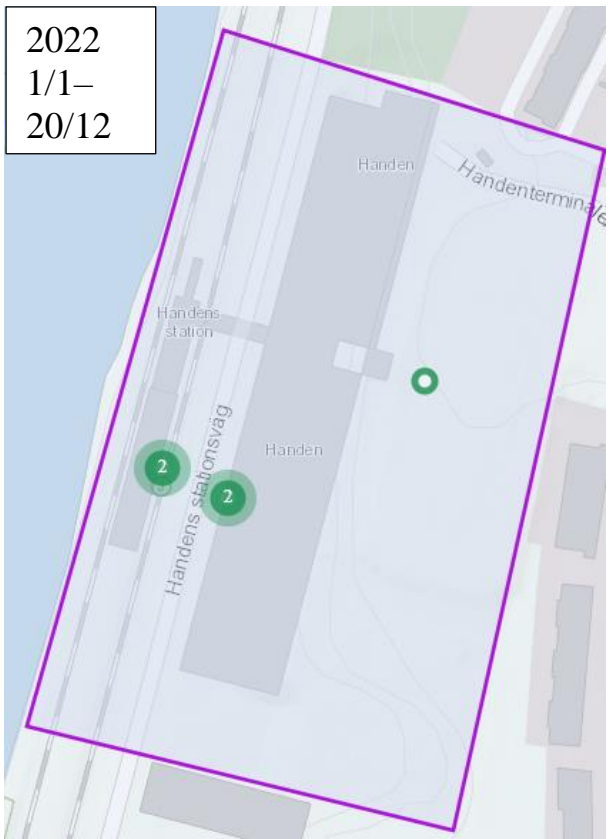
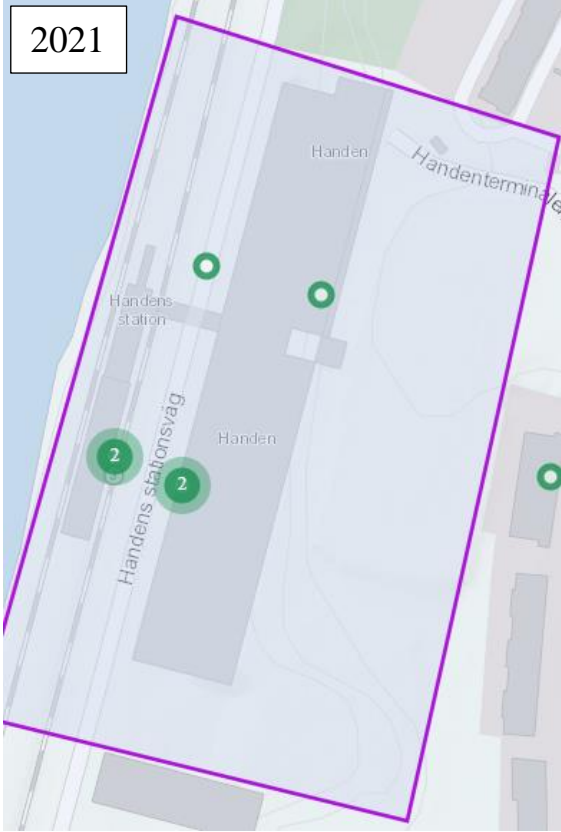
Intervjupersonerna beskriver även problem med rån runt fastigheten Handenterminalen samt att det har bedrivits handel med narkotika. Rånen och brottsligheten beskrivs dock ha minskat som en följd av coronapandemin. Det har anmälts 21 rån mellan 1 jan 2017–20 dec 2022 varav 10 av dessa anmäldes 2019. Kriminalstatistiken visar att brotten har ökat mellan 2017–2020 och därefter minskat mellan 2020–2021. Det finns utmaningar relaterat till ungdomshäng runt fastigheten i kombination med en avsaknad av aktiviteter och funktioner för ungdomar. Ytterligare är en stor andel, knappt hälften, av respondenterna i enkätundersökningen oroliga för att utsättas för brott.

När det kommer till samverkan och insatser på platsen beskrivs det att den platsaktiveringen som bedrivs genom platsorganisationen Haninge Entré som Centrum för AMP driver tillsammans med fastighetsägare och Haninge kommun, har gjort den östra sidan mer trivsamt. De samverkansforum som finns beskrivs även som välfungerande. Revelop uppmanas skicka in lägesuppdateringar till fredagsutsättningen.

Bilaga 1

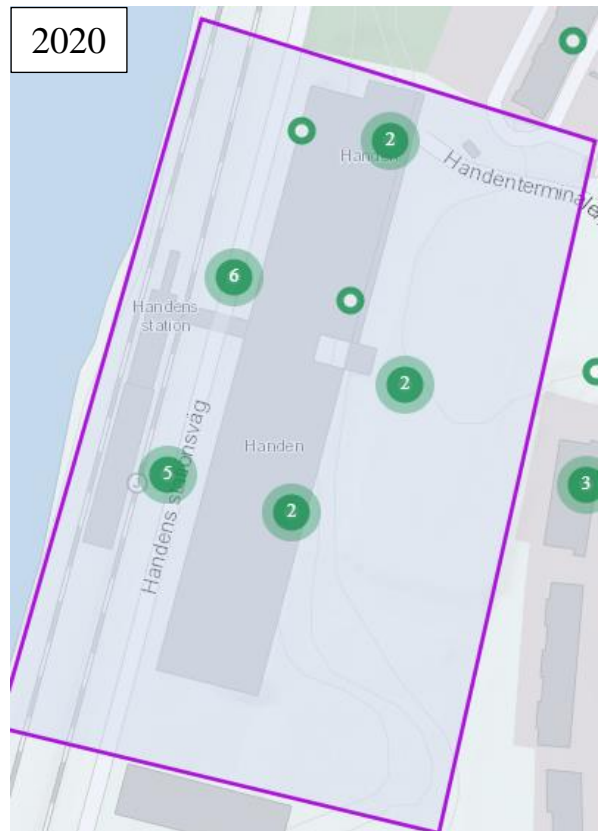
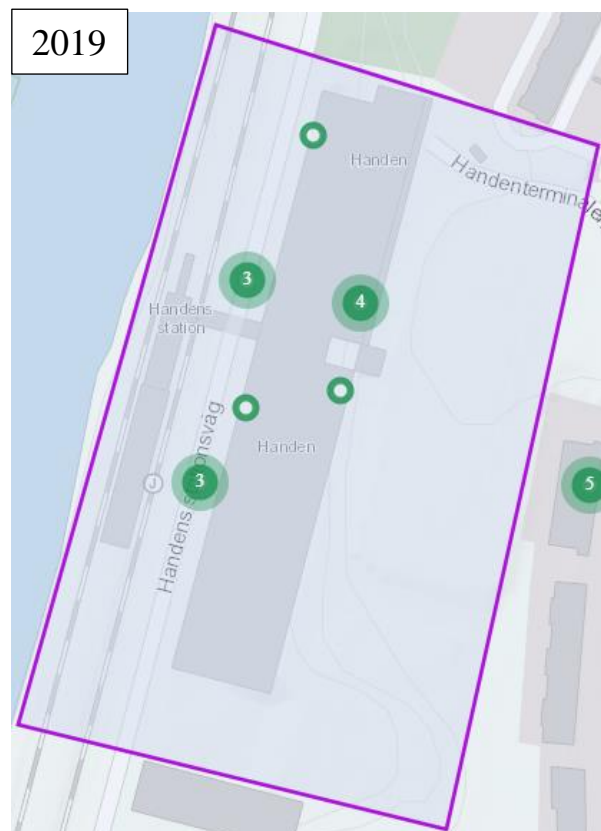
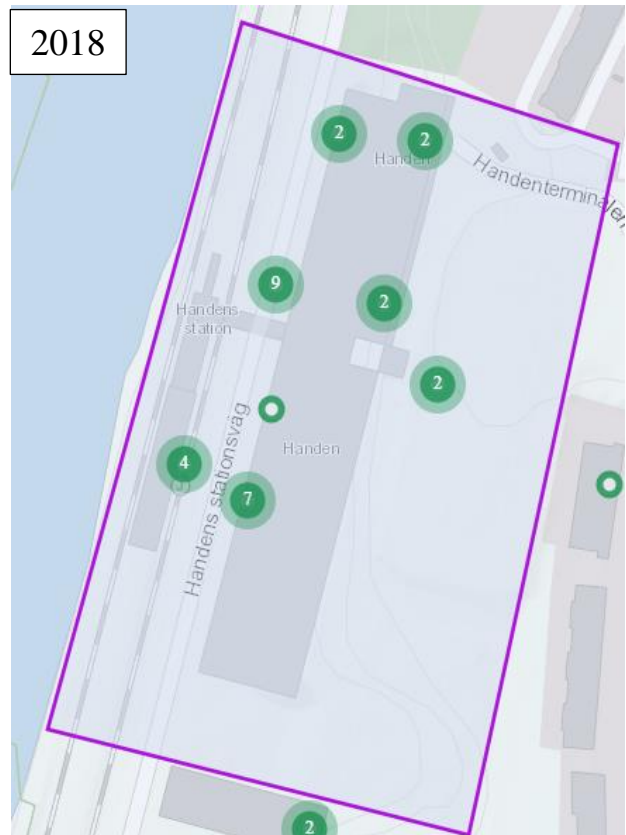
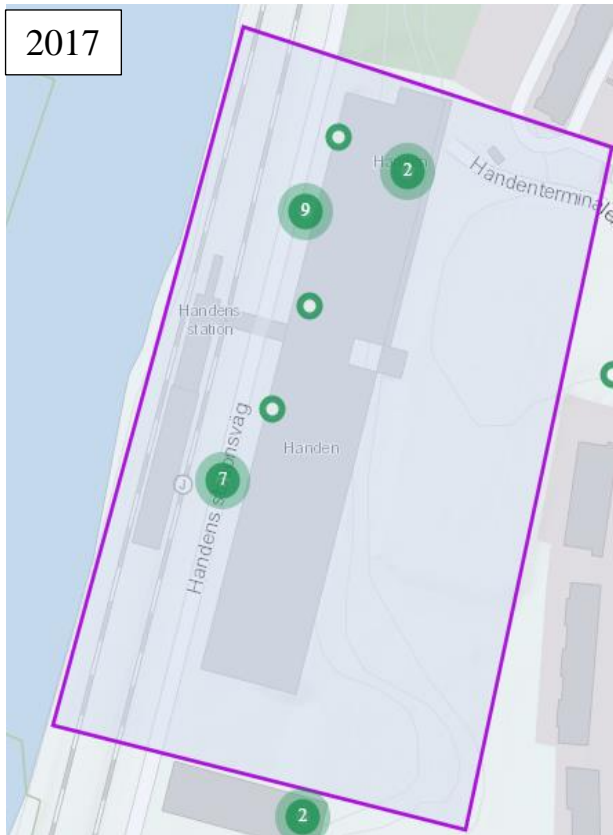
Polisanmälda brott: Misshandel (utomhus)

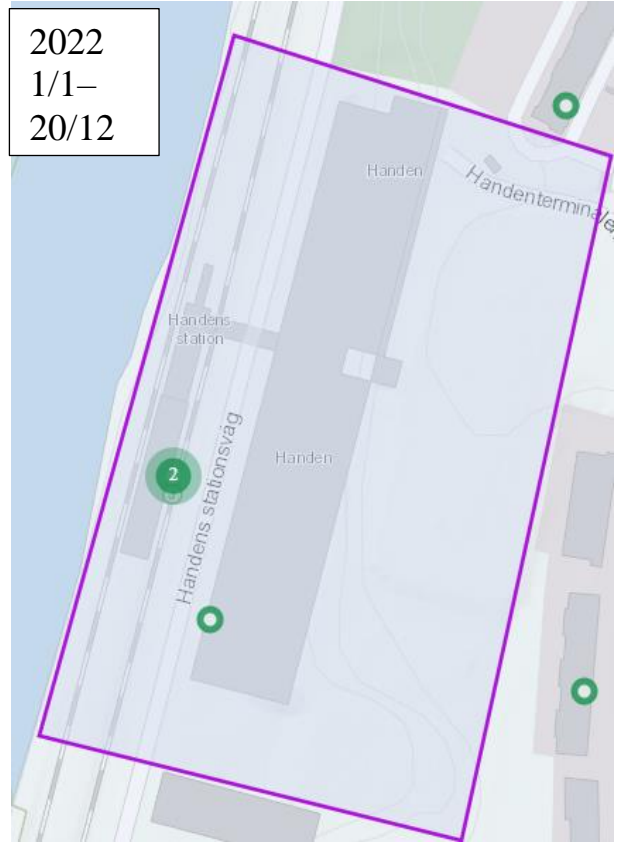
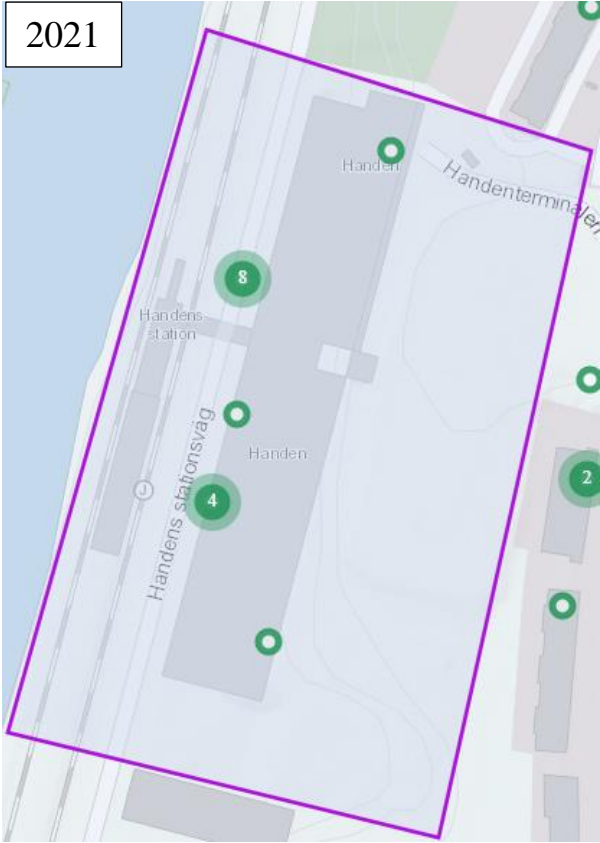

Bilaga 2

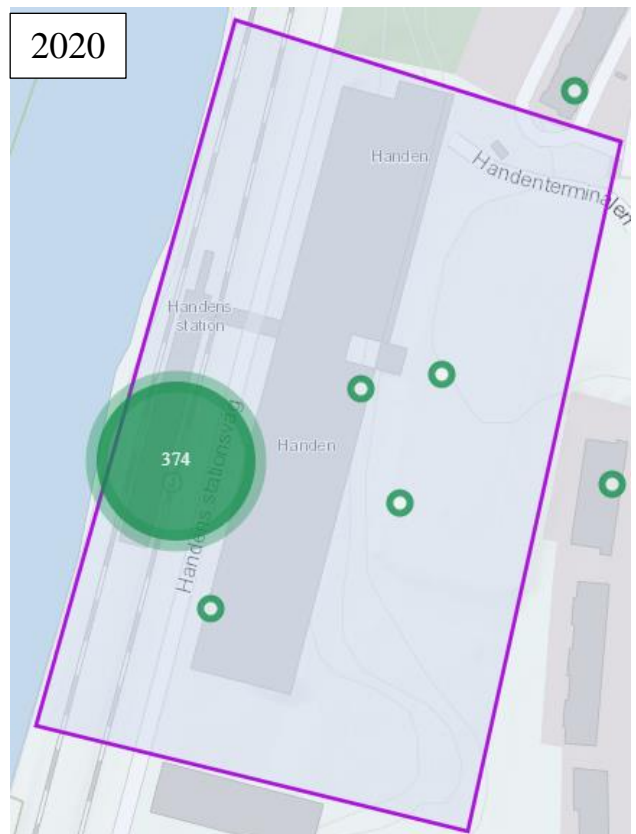
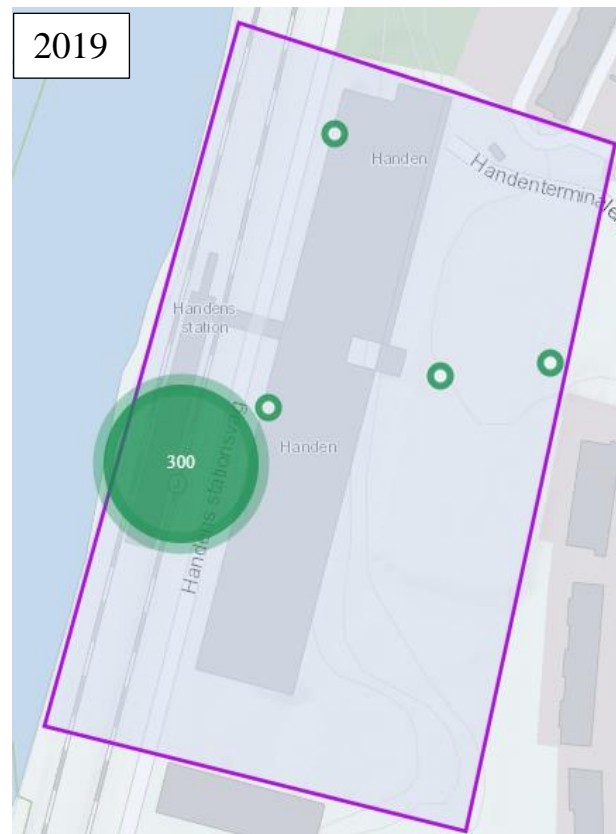
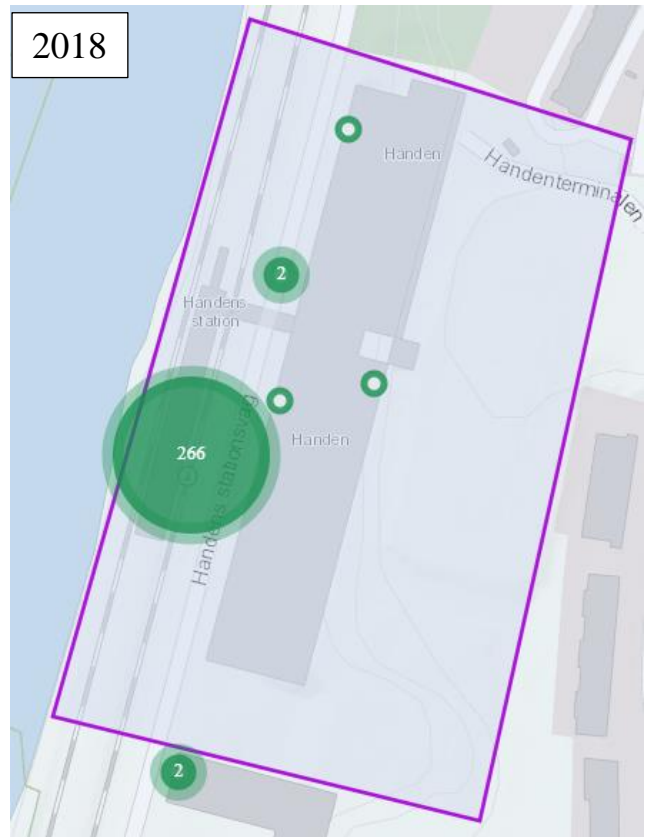
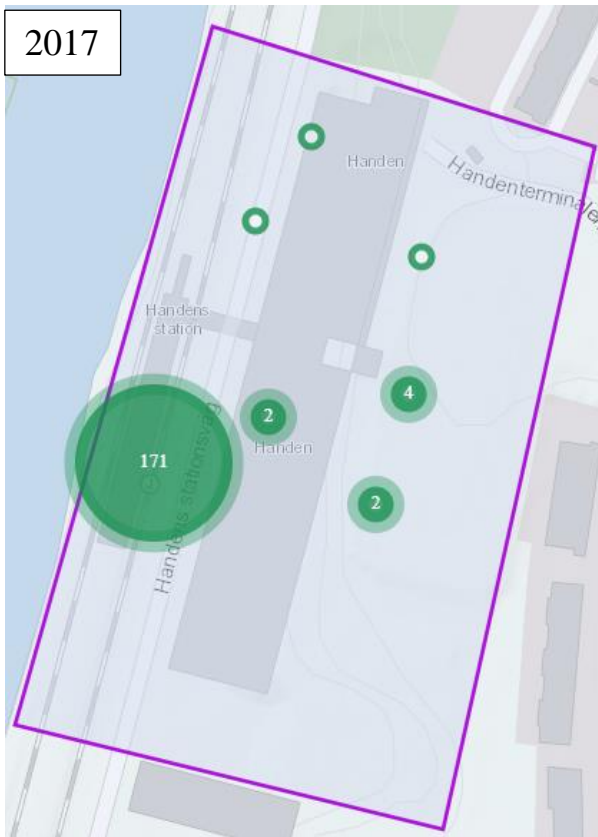
Polisanmälda brott: Fordonsrelaterade brott

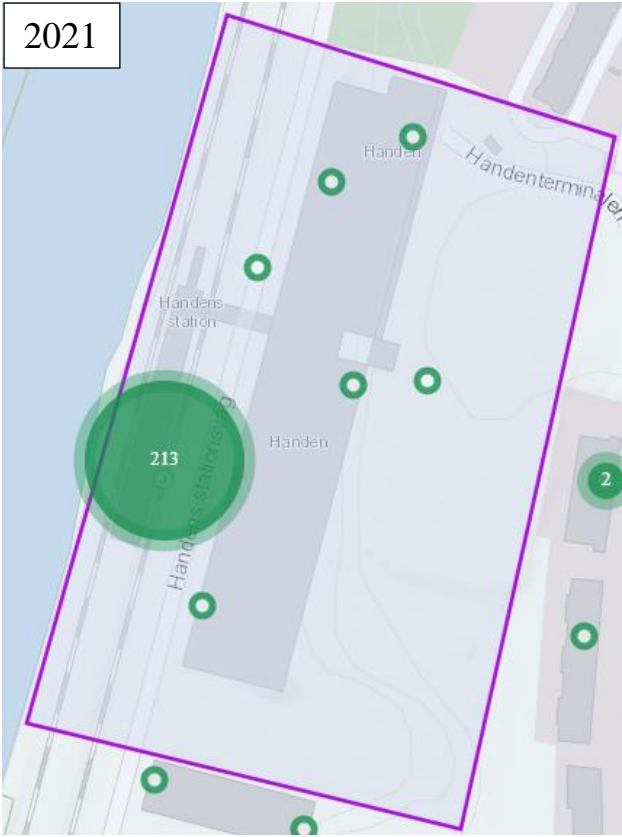

Bilaga 3

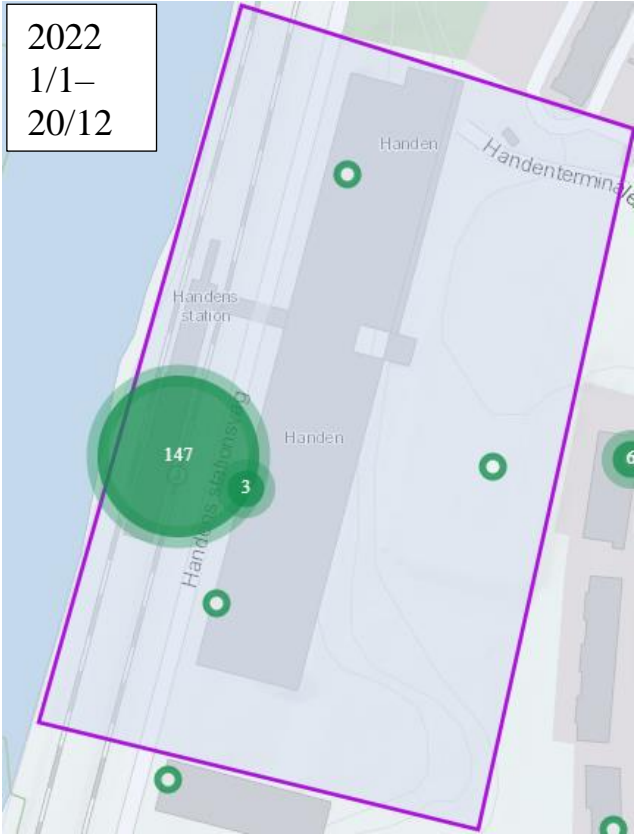
Polisanmälda brott: Skadegörelse (ej fordon)

2021

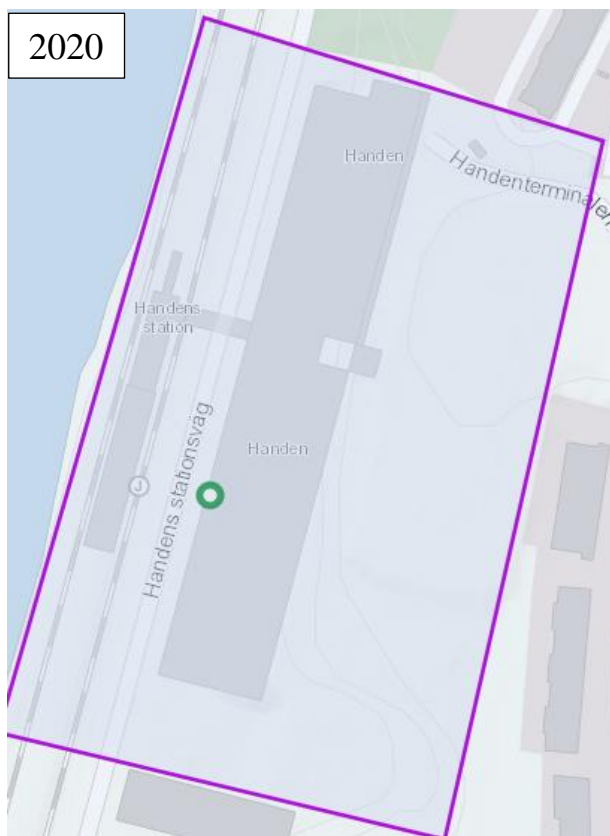
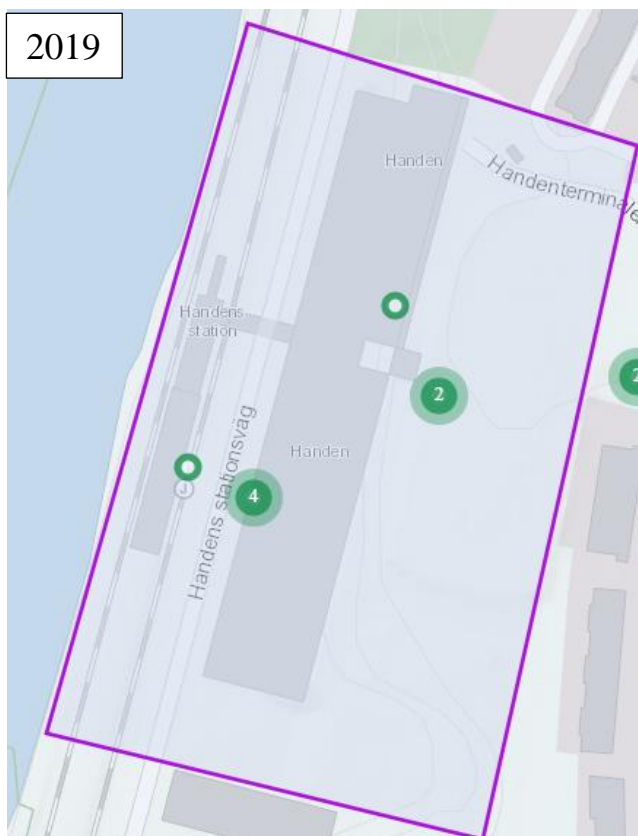
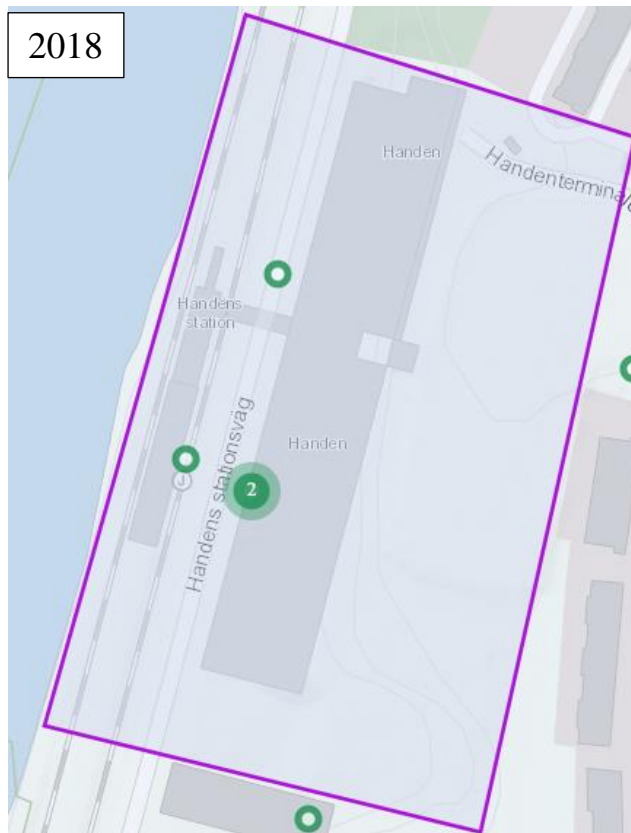
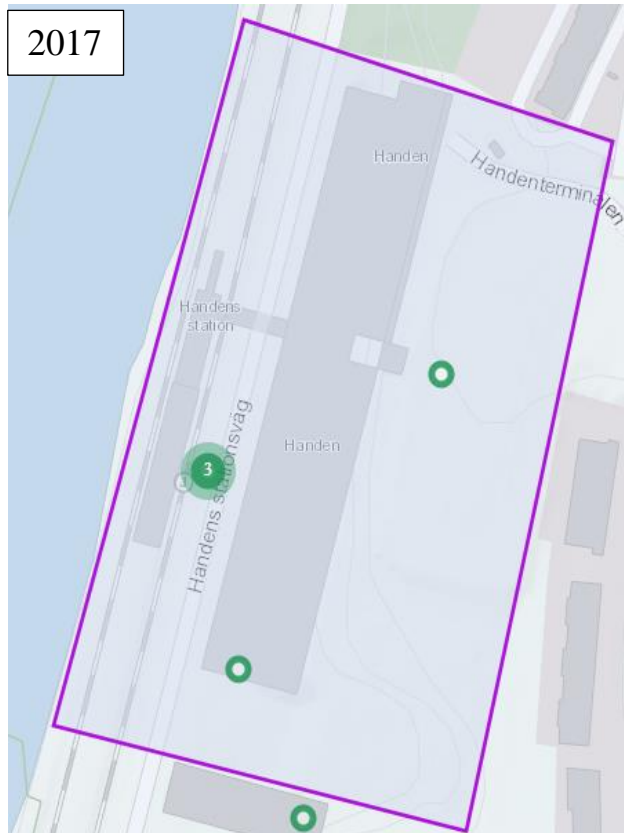

2022
1/1–
20/12

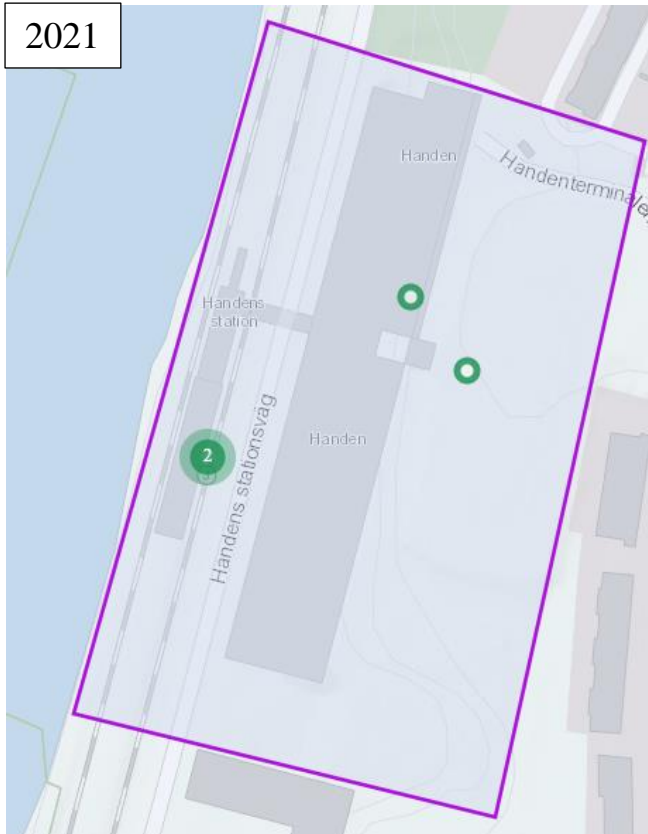

Bilaga 4

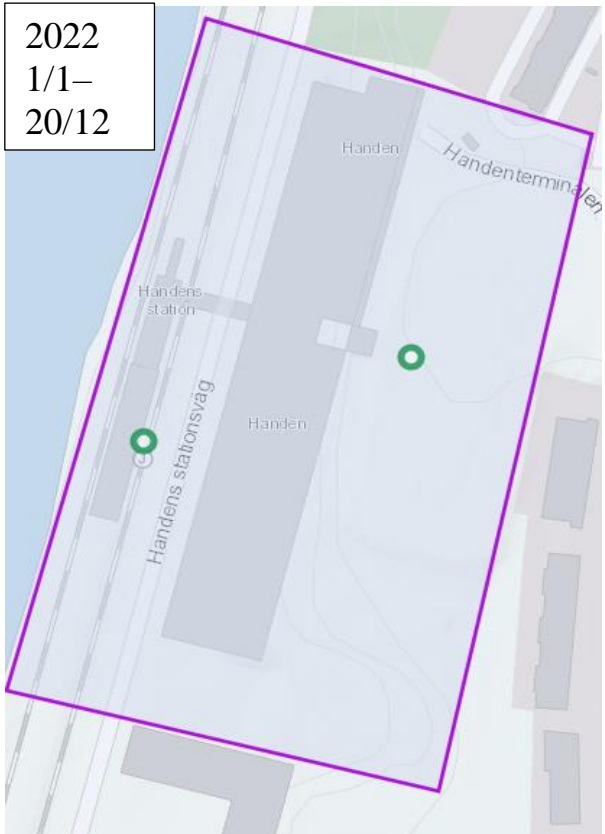
Polisanmälda brott: Stöldbrott mot person

2021

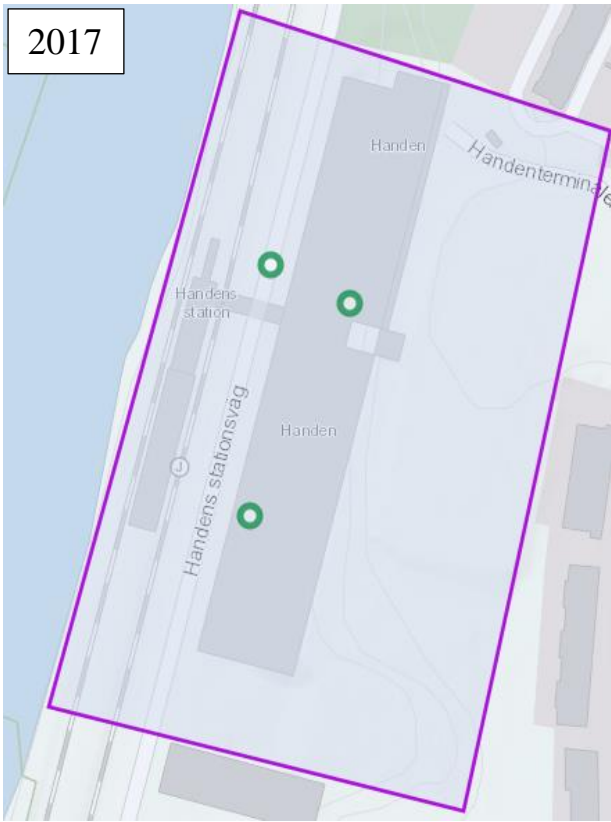
2022
1/1–
20/12

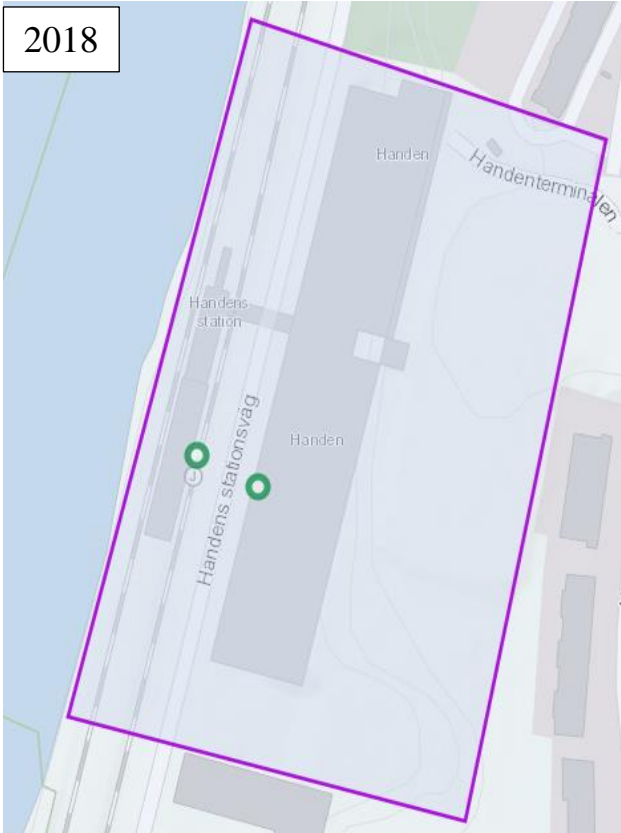
Bilaga 5

Polisanmälda brott: Rån

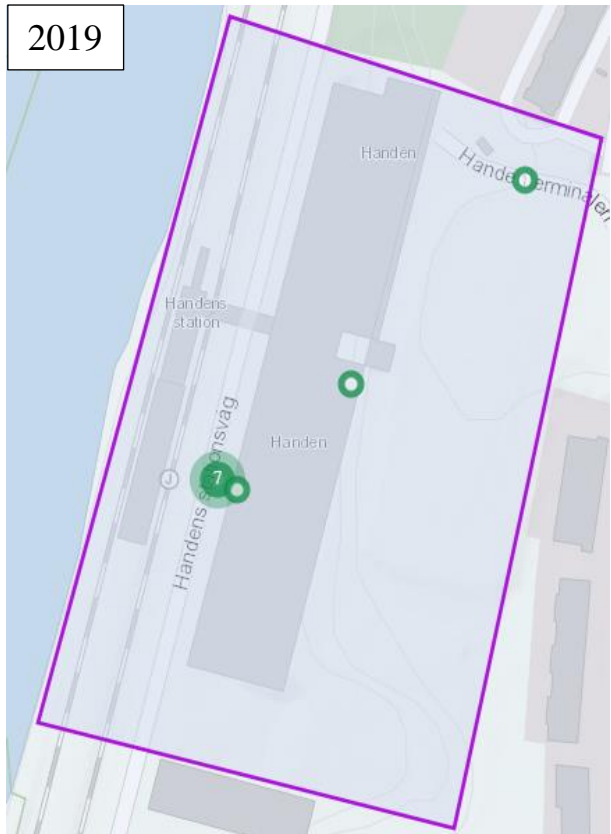
2017

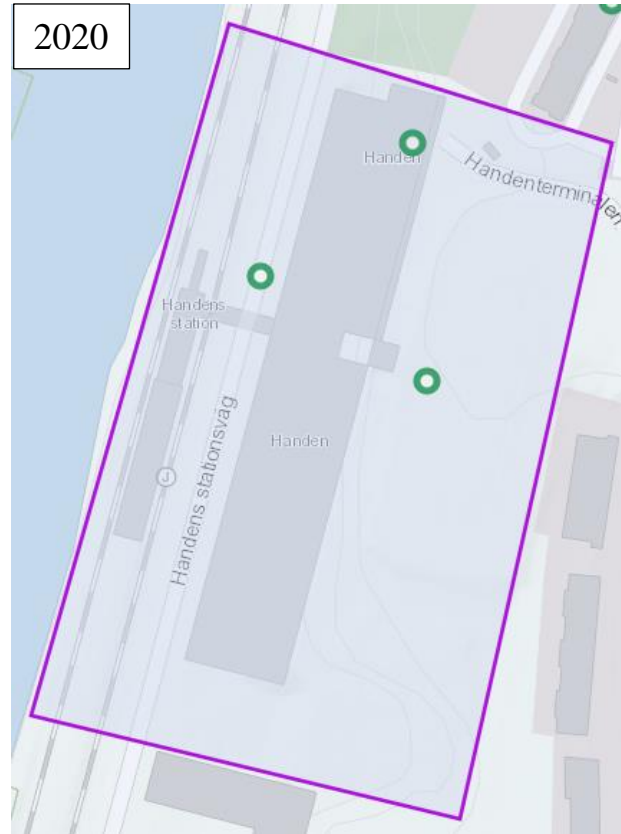
2018

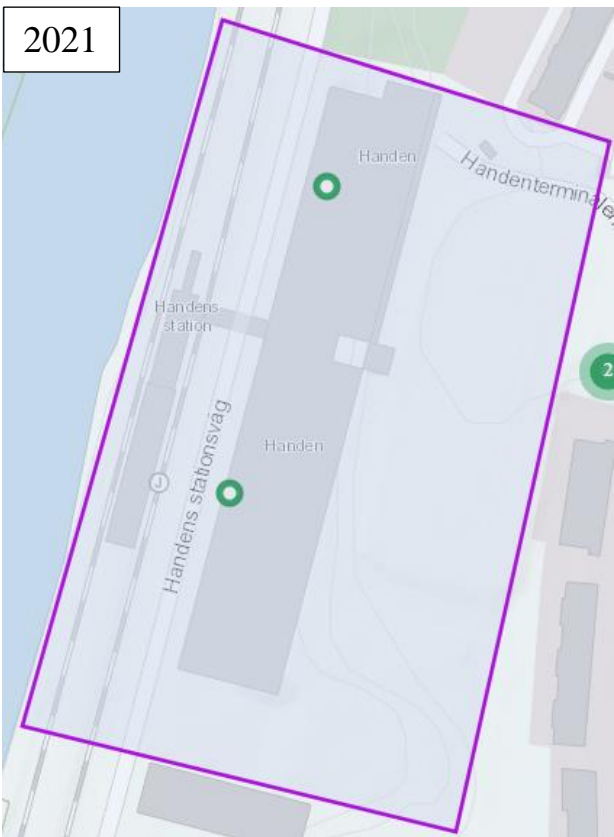

2019

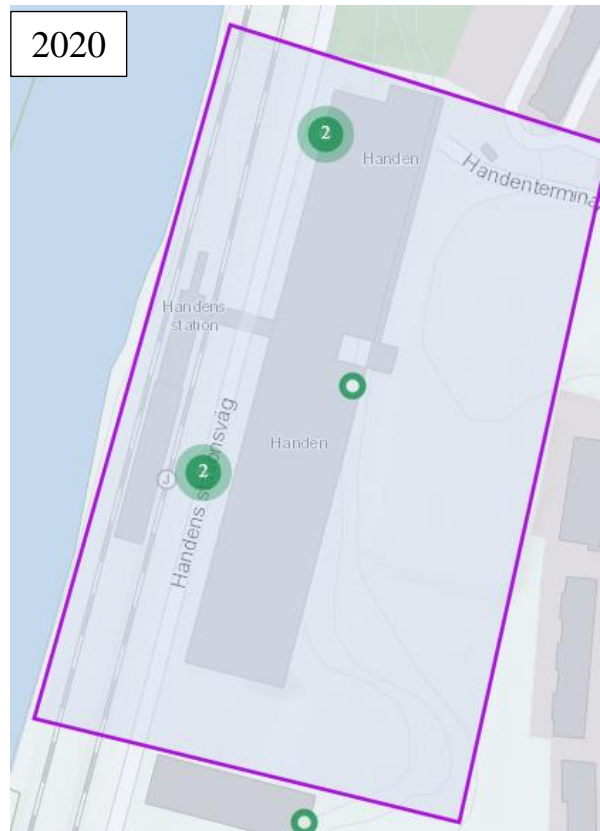
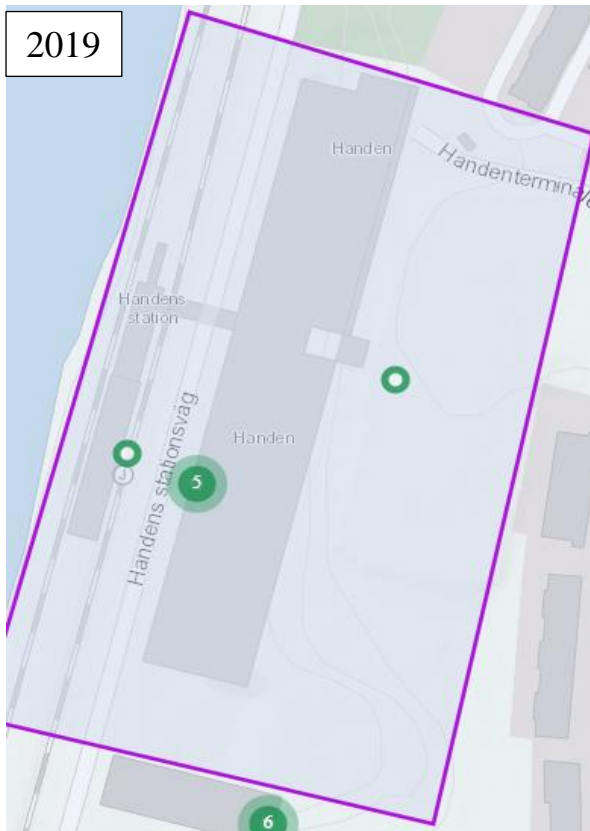
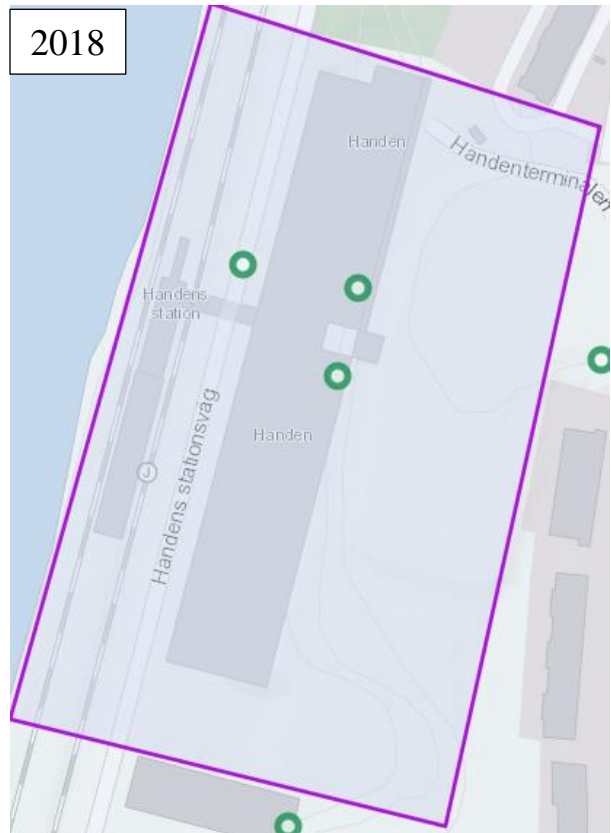
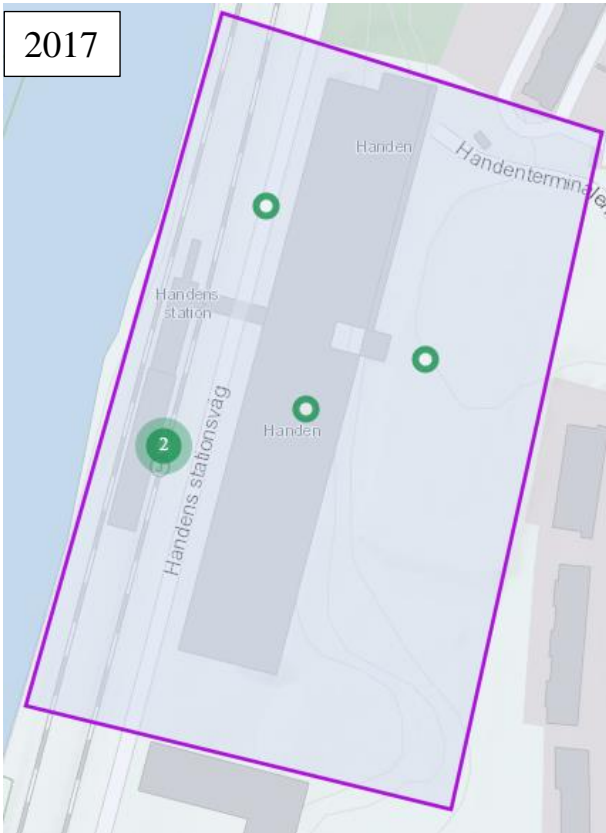
2020

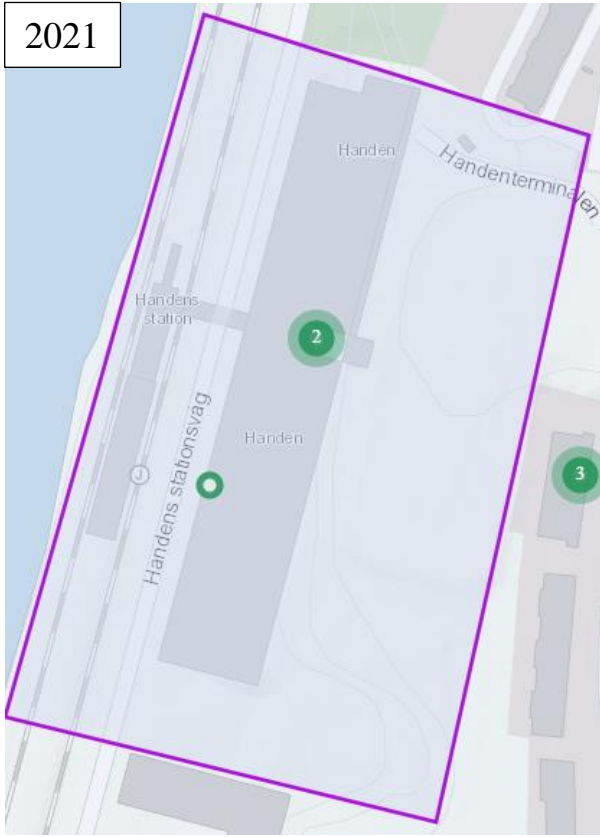

Bilaga 6

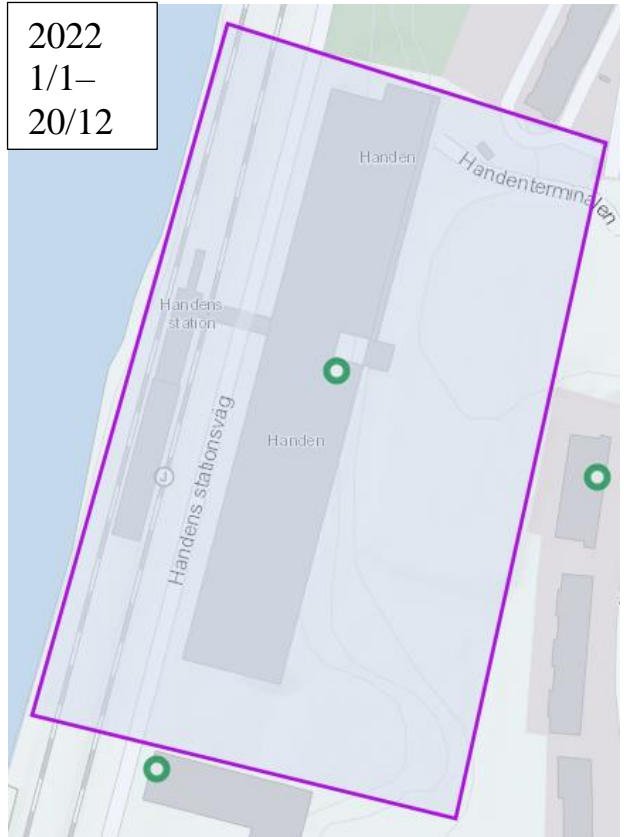
Polisanmälda brott: Olaga hot

2021

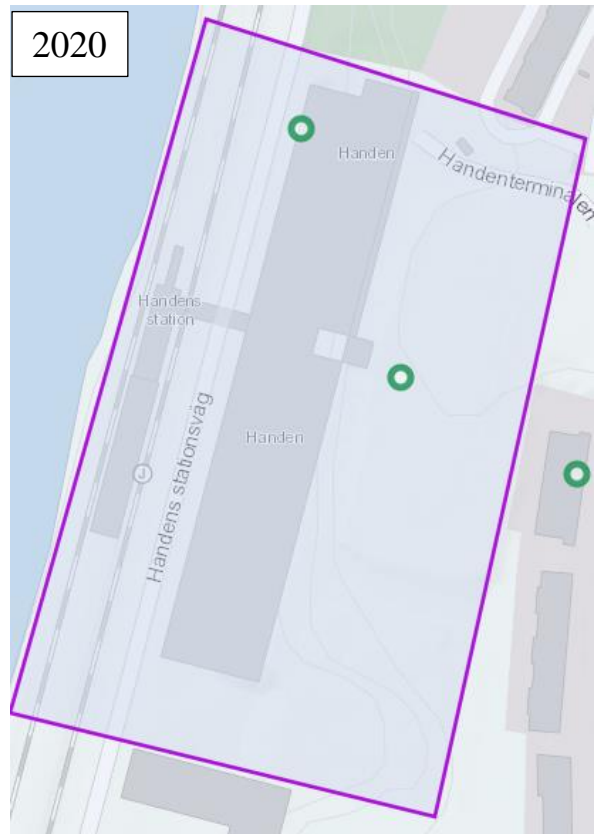
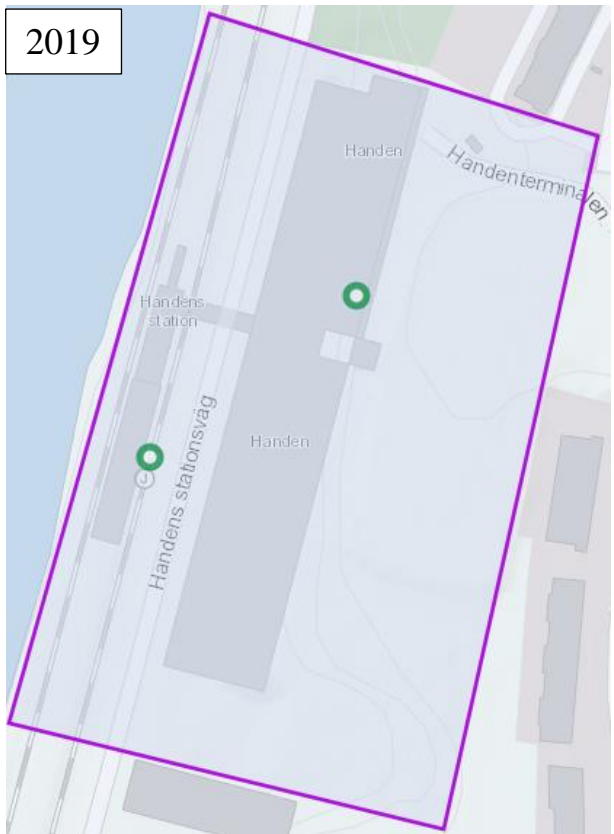
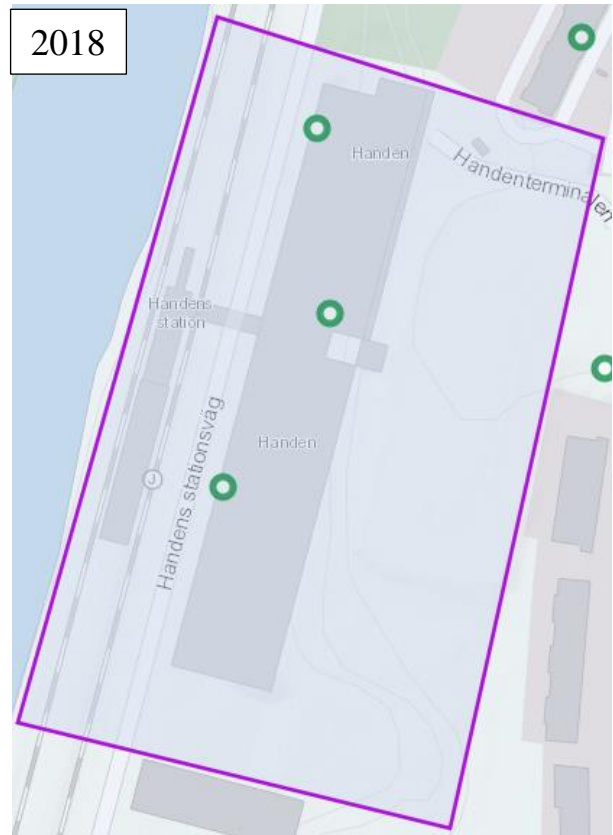
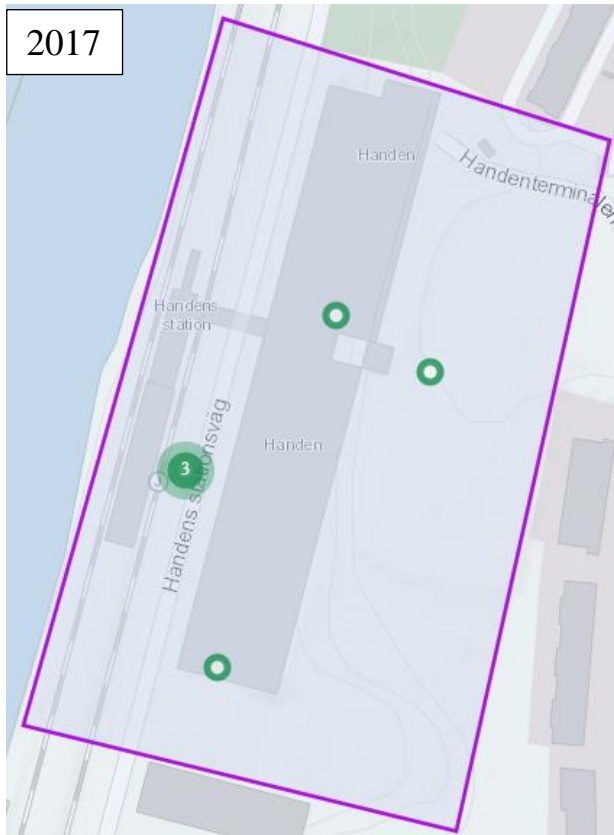

2022
1/1–
20/12

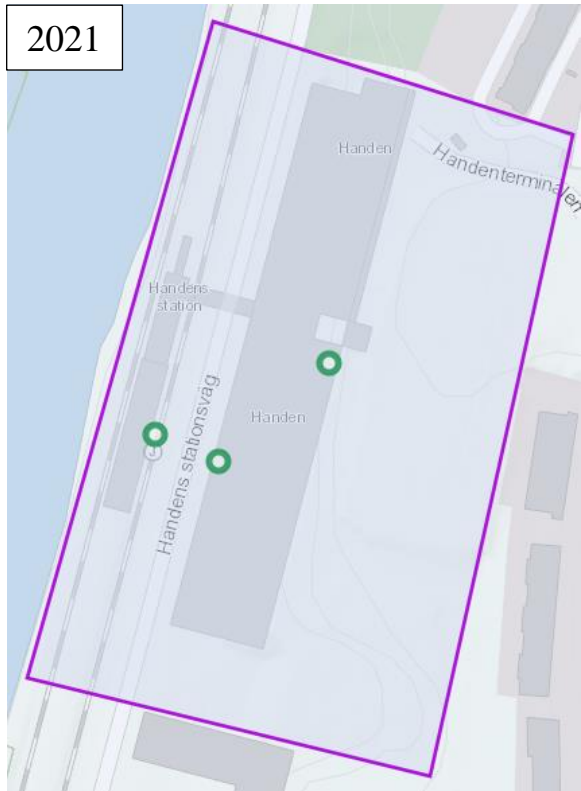

Bilaga 7

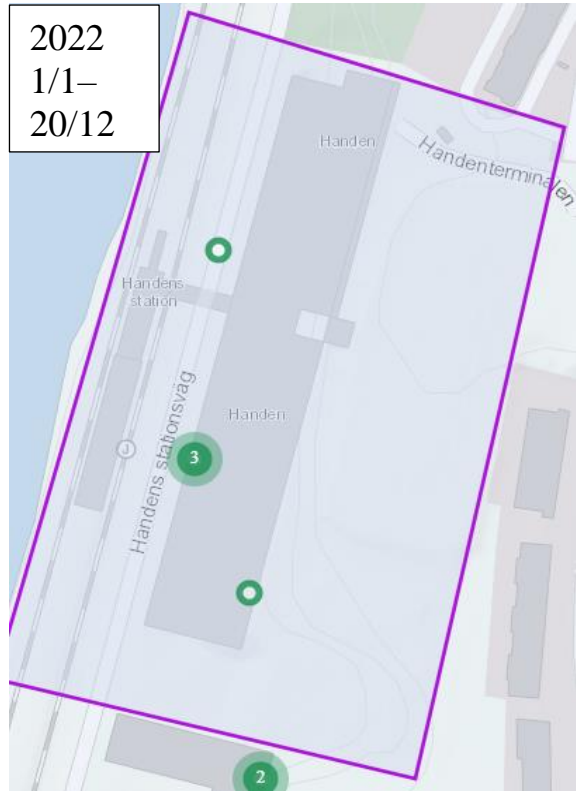
Polisanmälda brott: Ofredande

2021

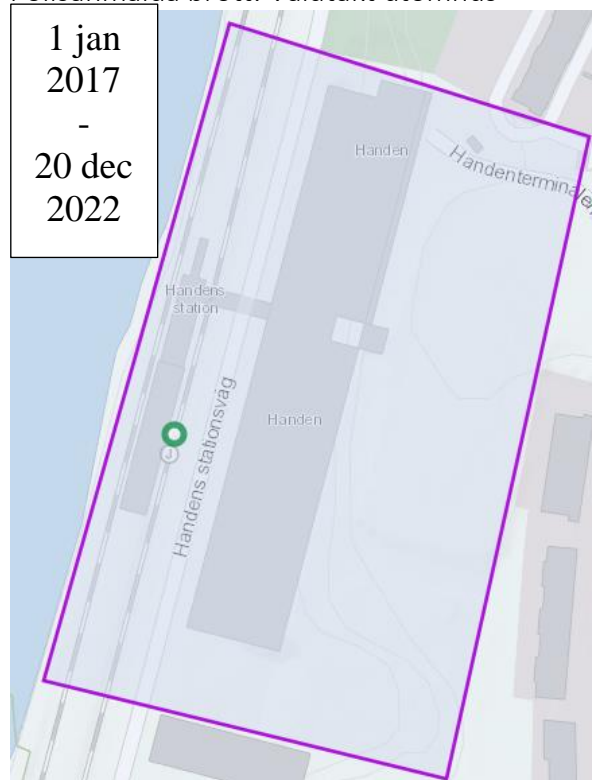

2022
1/1–
20/12

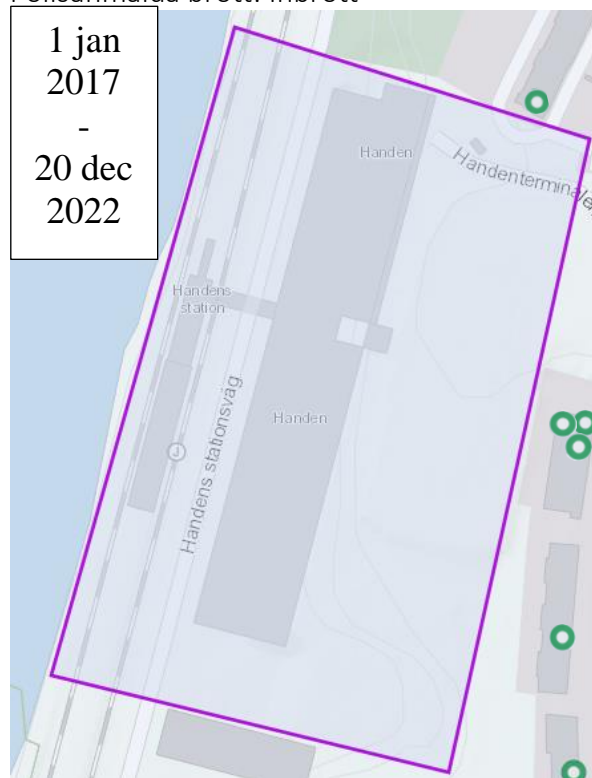
Bilaga 8

Polisanmälda brott: Våldtäkt utomhus

Bilaga 9

Polisanmälda brott: Inbrott

Bilaga 10

Geografisk plats för Haninge Entré (bild från Centrum för AMPs trygghetsundersökning)

